Zilā Karoga programma

IEVIEŠANAS KRITĒRIJI UN VADLĪNIJAS

Jahtu ostu sertifikācijas kategorija

Publikācija sagatavota projekta “Vides izglītības fonda ekosertifikācijas programmu veiktspējas stiprināšana” ietvaros, kas tiek īstenots ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild nodibinājums “Vides izglītības fonds”.

Saturs

7 **Priekšvārds**

8 **Ievads**

9 **Programmas kritēriju sistēma, sertifikāta iegūšana un kvalitātes kontrole**

10 Zilā Karoga sertifikācijas norise

10 Zilā Karoga sezonas norise un kvalitātes kontrole

13 **Vides izglītība un informācija**

13 1. kritērijs Apmeklētājiem ir pieejama informācija par vietējām ekosistēmām un dabas vērtībām

15 2. kritērijs Jahtu ostas stendā ir izvietots uzvedības kodekss, kas ietver informāciju par likumdošanu un nosacījumiem, kas jāievēro, uzturoties jahtu ostā un tuvējā apkaimē

16 3. kritērijs Informācijas stendā ir izvietota informācija par Zilā Karoga programmu un tās kritērijiem

17 4. kritērijs Jahtu osta darbiniekiem un viesiem piedāvā vismaz trīs vides aktivitātes sezonā

21 5. kritērijs Jahtu osta piedāvā klientiem iesaistīties individuālā Zilā Karoga uzvedības kodeksa iniciatīvā

23 6. kritērijs Vismaz divas reizes gadā notiek personāla sanāksmes par Zilā Karoga programmas ieviešanas praktiskajiem aspektiem, kā arī citiem vides un ilgtspējīgas attīstības jautājumiem

23 7. kritērijs Visi darbinieki pārzina Zilā Karoga programmas prasības un spēj brīvi komunicēt ar viesiem par tās ieviešanas praktiskajiem aspektiem

24 **Vides pārvalde**

24 8. kritērijs Jahtu ostā darbojas apsaimniekošanas jautājumu darba grupa vai komisija, kas atbild par vides pārvaldes un apsaimniekošanas jautājumiem, kā arī veic regulārus situācijas apsekojumus un kontroles

25 9. kritērijs Jahtu ostai ir izstrādāta vietējā vides politika un vides rīcības plāns, kurā aptverti ūdens resursu, atkritumu un energoresursu jautājumi, kā arī veselības un drošības aspekti

26	10. kritērijs	Jutīgām un aizsargājamām dabas teritorijām tiek nodrošināta atbilstoša un saudzīga apsaimniekošana
26	11. kritērijs	Bīstamo atkritumu uzglabāšanai tiek izmantoti piemēroti, atbilstoši marķēti un novietoti konteineri. Bīstamo atkritumu tālāko apsaimniekošanu veic uzņēmums, kas saņēmis nepieciešamās atļaujas
28	12. kritērijs	Jahtu ostā ir izvietoti vajadzībām un noslodzei piemēroti un atbilstoši apsaimniekoti atkritumu konteineri. Atkritumu apsaimniekošanu veic uzņēmums, kas saņēmis visas nepieciešamās atļaujas
29	13. kritērijs	Jahtu ostā ir izvietoti konteineri dalītai atkritumu savākšanai pārstrādājamām atkritumu frakcijām (plastmasa, stikls, metāls u.c.)
29	14. kritērijs	Jahtu ostā ir aprīkojums bilžūdeņu pieņemšanai
30	15. kritērijs	Jahtu ostā ir pieejams aprīkojums tualešu tvertņu ūdens atsūknēšanai un nodošanai
31	16. kritērijs	Visas jahtu ostas ēkas un aprīkojums ir uzturēts labā tehniskajā kārtībā atbilstoši nacionālās likumdošanas prasībām, nodrošinot arī integrāciju apkārtējā vidē
32	17. kritērijs	Jahtu ostā ir pieejamas atbilstošas sanitārās labierīcības, tās ir skaidri atzīmētas un tiek uzturētas tīras. Ir nodrošināts aprīkojums veļas mazgāšanai, kā arī pieejams dzeramais ūdens. Notekūdeņu novadīšana kanalizācijas sistēmā ir kontrolēta un atbilstoša nacionālās likumdošanas prasībām
33	18. kritērijs	Ir novērsti apkārtējās vides piesārņošanas riski no laivu mazgāšanas un remonta zonām un aktivitātēm
34	19. kritērijs	Jahtu osta veicina ilgtspējīgu mobilitāti
34	20. kritērijs	Jahtu ostā, izņemot īpaši atzīmētās zonas, ir ierobežota transportlīdzekļu pārvietošanās un novietošana
35	21. kritērijs	Jahtu osta īsteno ūdens resursu taupības pasākumus sanitārajās labierīcībās un dušu telpās
36	22. kritērijs	Jahtu ostā ir izstrādāta un spēkā esoša vides politika, kā arī regulāri atjaunots vides rīcības plāns. Vides rīcības plāns ietver datu apkopošanu par resursu patēriņu (ūdens, elektroenerģijas, kā arī atkritumu jomā), vides un drošības jautājumus, kā arī, cik iespējams, videi draudzīgu produktu izmantošanas veicināšanu. Visi darbinieki ir informēti par jahtu ostas īstenotajiem vides pasākumiem

37 23. kritērijs Sanitāro labierīcību un citu iekštelpu uzkopšanā tiek izmantoti tikai videi draudzīgi tīrīšanas līdzekļi

38 24. kritērijs Sanitārajās labierīcībās izvietotie tualetes piederumi, papīra dvieļi un tualetes papīrs ir videi draudzīgi. Ziepes, dušas želeja un šampūns tiek piedāvāti izmantošanai, iepildīti dozatoru sistēmās

38 25. kritērijs Jahtu ostā tiek izmantoti tikai energoefektīvi apgaismojuma elementi, nepieciešamības gadījumā uzstādot arī sensoru sistēmas elektroenerģijas patēriņa samazināšanai

39 26. kritērijs Jahtu ostas energoapgādē tiek izmantoti atjaunīgie energoresursi

39 27. kritērijs Jahtu osta īsteno aktivitātes klimatneitralitātes panākšanai

40 28. kritērijs Zaļās zonas tiek apsaimniekotas ilgtspējīgi un, respektējot apkārtējās vides vērtības un situāciju

41 29. kritērijs Ēku un labiekārtojuma elementu materiālu izvēlē priekšroka dodama videi draudzīgiem materiāliem. Veicot ēku būvniecības, rekonstrukciju un aprīkojuma aktivitātes, ja iespējams, tiek izvēlēti vietējie pakalpojumu sniedzēji

42 Drošība un serviss

42 30. kritērijs Jahtu ostā ir izvietots dzīvības glābšanas, pirmās palīdzības sniegšanas un ugunsdzēsības aprīkojums un inventārs. Tas ir viegli atrodams un atbilst visiem standartiem un likumdošanas prasībām

45 31. kritērijs Jahtu ostā jābūt spēkā esošam civilās aizsardzības plānam, kas nosaka skaidru rīcību un atbildības jomas piesārņojuma, ugunsgrēku vai citās avārijas situācijās

46 32. kritērijs Jahtu ostā ir izvietota informācija par drošības un piesardzības pasākumiem

47 33. kritērijs Jahtu ostā ir nodrošināta elektroenerģijas un ūdens pieejamība pie piestātnēm. Izvietotā infrastruktūra atbilst nacionālās likumdošanas noteiktajām normām

48 34. kritērijs Jahtu ostā ir nodrošināta labierīcību pieejamība lietotājiem ar īpašām vajadzībām un kustību traucējumiem

49 35. kritērijs Jahtu ostas informācijas stendā ir izvietota karte, kurā atzīmēti visi būtiskākie infrastruktūras elementi

51 Ūdens kvalitāte

51 36. kritērijs Ūdens jahtu ostas teritorijā ir tīrs

52 Korporatīvā sociālā atbildība
52 37. kritērijs Jahtu ostā ir apstiprināts korporatīvās sociālās atbildības vietējās politikas dokuments, iekļaujot cilvēktiesību, pretkorupcijas, darbinieku tiesību un vides izglītības jautājumus
53 Kopienu iesaiste un sadarbība
53 38. kritērijs Jahtu osta īsteno vismaz divas kopienas iesaistes un sadarbības iniciatīvas
55 Pielikumi
56 Pielikums A Vides rīcības plānu sagatavošanas atbalsta materiāli
62 Pielikums B Zilā Karoga stendā izvietojamās informācijas paraugs

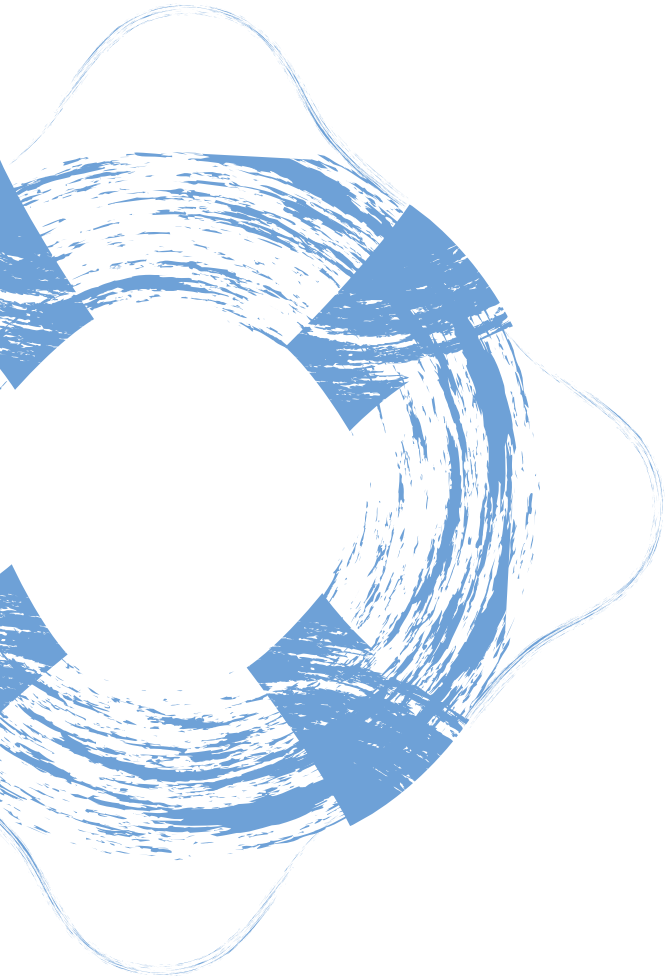

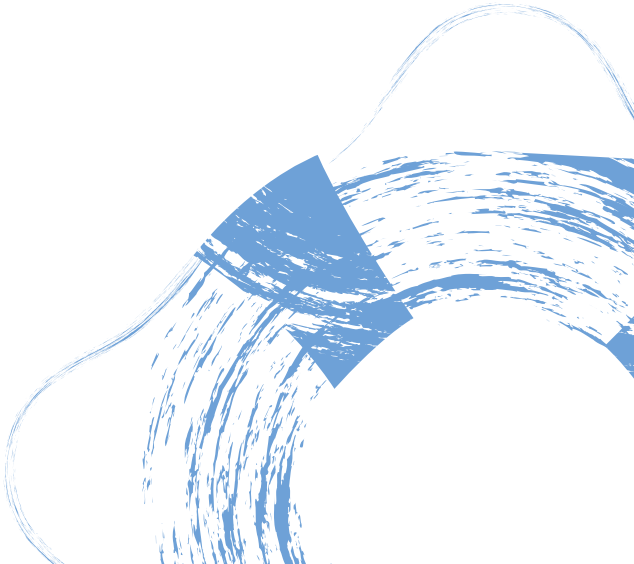

Priekšvārds

Nu jau vairāk nekā divdesmit gadu arī Latvijā plīvo Zilais Karogs – pasaulē pazīstamākais tūrisma ekosertifikāts –, kas ir kļuvis par neatņemamu vasaras sezonas sastāvdaļu arī pie mums. Lai gan visbiežāk Latvijā un Baltijā tas ir redzams peldvietās, arī labākās jahtu ostas ir sākušas novērtēt ieguvumus, ko sniedz programmas metodoloģijas ieviešana.

Protams, Zilā Karoga sertifikācijas saņemšana nav vienkārša, jo līdz sertifikāta saņemšanai aizsniegties nav viegli – līdztekus stingrajiem kritērijiem attiecībā uz augsta līmeņa infrastruktūras un servisa līmeni nopietna uzmanība jāpievērš arī apmeklētāju un plašākas sabiedrības informēšanai un izglītošanai par vides jautājumiem. Turklāt kritēriji arī globālā līmenī tiek pastāvīgi uzlaboti un pastiprināti, ņemot vērā arī vides jautājumu pieaugošo prioritāti un globālos izaicinājumus gan vides aizsardzībā, gan tūrisma vides ietekmju mazināšanā.

Cerams, ka šīs vadlīnijas palīdzēs Zilā Karoga programmas ieviešanā vietējā līmenī un palielinās arī izpratni par programmas saturu, mērķiem un nozīmi, atvieglojot programmas ieviešanu un sertifikācijas statusa saglabāšanu turpmākajos gados, un Zilais Karogs Latvijas piekrastē plīvos arvien jaunās sertificētajās jahtu ostās.

Jānis Ulme
Zilā Karoga programmas
Nacionālais operators

Ievads

Zilā Karoga programma ir viena no starptautiskās sabiedriskās organizācijas *FEE International* (Vides izglītības fonds) īstenotajām globāli pazīstamajām iniciatīvām. Programmas pirmsākumi meklējami jau 1985. gadā, kad tās īstenošanu aizsāka Francijā. Kopš 1987. gada programmas darbība ir paplašinājusies, tajā iesaistoties virknei Eiropas valstu. Latvija programmā iesaistījās 1998. gadā un var lepoties ar vadošo lomu Baltijas valstu starpā pēc sertifikāciju skaita. 2001. gadā, *FEE International* iesaistoties Dienvidāfrikas Republikai, programma uzsāka darbību globālā līmenī. Šobrīd programmā ir iesaistījušās jau 50 pasaules valstis, un tā ir kļuvusi par globālā līmenī atpazīstamāko vides balvu tūrisma sektorā. Zilā Karoga programmā balvas sertifikāts šobrīd tiek piešķirts peldvietām, jahtu ostām un tūrisma kuģu operatoriem.

Zilā Karoga mērķis ir ilgtspējīgas attīstības veicināšana, koncentrējoties uz piekrastes un ūdens ekosistēmu veselību un dzīvotspēju, kā arī negatīvo tūrisma ietekmju samazināšanu un novēršanu. Tā izvirza stingrus kritērijus četrās pamata kategorijās – ūdens kvalitāte, vides pārvalde, vides izglītība, kā arī drošība –, iedrošinot pašvaldības, piekrastes apsaimniekotājus, jahtu ostas un tūrisma kuģu operatorus sasniegt atbilstību visaugstākajiem standartiem un sekmējot sadarbību viesmīlības un vides aizsardzības institūciju un organizāciju starpā gan vietējā, gan nacionālā un starptautiskā līmenī.

Šīs vadlīnijas ir sagatavotas ar mērķi sniegt atbalstu programmas ieviešanai vietējā līmenī un palīdzēt veidot vienotu izpratni par programmas kritēriju prasībām, sniedzot detalizētu informāciju par Zilā Karoga iegūšanu, kvalitātes kontroli, kā arī prasībām un ieviešanas niansēm attiecībā uz katru konkrēto kritēriju grupu un atsevišķiem kritērijiem.

Programmas kritēriju sistēma, sertifikāta iegūšana un kvalitātes kontrole

Programmas kritēriji ir sadalīti divās grupās: obligātajos un vadlīniju kritērijos. Jahtu ostu sertifikācijas programmā lielākā daļa kritēriju ir obligātie – tas nozīmē, ka sertifikāta saņemšanas priekšnosacījums ir šo kritēriju ieviešana praksē. Savukārt vadlīniju kritēriju ieviešana tiek uzskatīta par priekšrocību un labo praksi, bet tā nav obligāta īstermiņā.

Jāatzīmē, ka kopējie starptautiskie kritēriji ir uzskatāmi par vienojošo, bet ne augstāko standartu. Katrā *FEE International* dalībvalstī organizāciju pārstāvošais nacionālais operators, ņemot vērā nacionālo likumdošanu vai vietējo situāciju un vides izaicinājumus, kas prasa steidzīgu rīcību, ir tiesīgs noteikt stingrākas prasības kritēriju ieviešanā, kamēr tās nav pretrunā ar Zilā Karoga kopējo skatījumu un citiem kritērijiem vai organizācijas vērtībām. Papildkritēriju noteikšana norisinās atbilstoši Zilā Karoga institūciju noteiktām procedūrām, informējot par šīm izmaiņām Nacionālo žūriju un programmas Starptautisko sekretariātu. Par kritēriju izmaiņām pirms sezonas sertifikācijas pieteikšanās cikla ir jābūt informētiem arī attiecīgajiem sertifikācijas kandidātiem.

Kritēriju un vadlīniju dokuments ir noderīgs atbalsta instruments visām jahtu ostām, kas gatavojas kandidēt Zilā Karoga saņemšanai vai ir iesaistītas prog-

rammas īstenošanā vietējā līmenī neatkarīgi no tā, vai gatavošanās sertifikācijai norisinās pirmo reizi vai ir jau uzkrāta pieredze. Zilā Karoga vadlīnijas ir izmantojamas arī sertifikācijas izvērtēšanā iesaistītajām institūcijām un organizācijām.

Zilā Karoga sertifikācijas norise

Zilais Karogs tiek piešķirts katru gadu, un sertifikācija ir spēkā uz vienu sezonu. Sertifikācijas procesa pamatā ir atbilstošos termiņos iesniegta kandidāta (jahtu ostu sertifikācijas kategorijā kā pieteicējs var būt infrastruktūras ziņā atbilstoša jahtu osta tās īpašnieka vai pārvaldnieka personā) pieteikuma anketas. Pieteikšanās anketas, balstoties aktuālajās izmaiņās kritērijos un ieviešanas procedūrās, starpsezonā sagatavo nacionālā koordinācija un kopā ar nākamās sezonas kalendāro plānu izsūta potenciālajiem kandidātiem.

Kandidātu atbilstība programmas kritērijiem tiek vērtēta divos līmeņos – Nacionālajā un Starptautiskajā žūrijā. Latvijā Zilā Karoga Nacionālās žūrijas funkcijas izpilda Peldvietu un jahtu ostu atbilstības novērtējuma komisija, kas darbojas uz Ministru kabineta rīkojuma pamata (MK rīkojums Nr. 442, no 2019. gada 18. septembra). Komisijā ir iekļautas institūcijas, organizācijas un eksperti, kuru kompetences sfērā ir vides aizsardzības un piekrastes apsaimniekošanas un pārvaldības jautājumi. Komisijas sastāvā ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Veselības ministrijas, Satiksmes ministrijas, Iekšlietu ministrijas un Ekonomikas ministrijas virzītie pārstāvji, kā arī Latvijas Pašvaldību savienības, Daugavpils Universitātes aģentūras "Latvijas Hidroekoloģijas institūts", Latvijas Pludmales glābēju asociācijas, Latvijas Zēģelētāju savienības un Vides izglītības fonda speciālisti un eksperti. Starptautiskajā žūrijā ir pārstāvēts *FEE International*, ANO (Apvienoto Nāciju Organizācija) Vides programma, UNESCO (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*), Eiropas Vides aģentūra, ICOMIA (*International Council of Marine Industry Associations*), kā arī starptautiski atzīti eksperti un organizācijas peldētāju drošības, vides pieejamības un citās aktuālās tēmās, kas skar Zilā Karoga sertifikācijas jautājumus.

Zilā Karoga sezonas norise un kvalitātes kontrole

Sezonas laikā jahtu ostā ir jābūt paceltam Zilajam Karogam – kopējai atpazīstamības zīmei visās sertificētajās peldvietās un jahtu ostās pasaulē. Karoga atrašanās mastā pilda divējādu funkciju – tā ne tikai apstiprina līdzdalību programmā, bet arī simbolizē atbildību par atbilstību programmas noteiktajiem kritērijiem, standartiem un prasībām. Karogs var plīvot mastā visu sezonas laiku (ja nenotiek kāda ārkārtas situācija vai kvalitātes kontrolē netiek konstatēta neatbilstība kritērijiem),

bet, ņemot vērā dažādu valstu jahtu ostu kultūras un drošības apsvērumus, jahtu ostas pārstāvji var izvēlēties karogu nolaist situācijās, kad tiek pārtraukta glābšanas dienesta vai infrastruktūras objektu (piemēram, labierīcību) darbība. Jahtu ostas informācijas stendā ir jābūt skaidrai un atpazīstamai informācijai par dienestu un infrastruktūras objektu darba laikiem.

Sezonas laikā visās Zilā Karoga sertificētajās jahtu ostās norisinās arī kvalitātes kontrole no nacionālā vai starptautiskā operatora puses vai citām deleģētām institūcijām (Nacionālo žūriju pārstāvji un starptautiskā sekretariāta nozīmēti eksperti). Kvalitātes kontroles vizītes – gan starptautiskās, gan nacionālās – var norisināties gan izziņotā veidā (iepriekš paziņojot un veicot kontroles vizīti kopā ar sertificētās vietas apsaimniekotāju), gan neizziņoti (paziņojot par to norisi, ja konstatētas kādas problēmas vai nepieciešami uzlabojumi un precizējumi).

Ja kontroles vizīšu laikā tiek konstatētas situācijas neatbilstības Zilā Karoga kritērijiem, tad sertifikācija, nolaižot karogu, var tikt apturēta uz noteiktu laiku līdz nepilnību novēršanai. Būtisku pārkāpumu gadījumā Zilā Karoga sertifikācija var tikt apturēta arī uz visu turpmāko sezonu. Ir trīs līmeņi neatbilstību konstatējumā, kas nosaka arī procedūras turpmākai rīcībai un sertifikācijas statusam.

1. Kā **neliela neatbilstība** tiek kvalificētas situācijas, kad konstatēta neatbilstība tikai vienam obligātajam jeb imperatīvajam kritērijam, neradot tiešu apdraudējumu apmeklētāju un klientu veselībai un drošībai, kā arī apkārtējai videi.

   Ja attiecīgā kritērija neizpilde rada šādu apdraudējumu, tad neatbilstība tiek kvalificēta jau kā **būtiska neatbilstība**, pat ja kvalitātes kontroles rezultātos nav konstatēta neatbilstība vairākos obligātajos kritērijos.

   Ja konstatētā neatbilstība var tikt novērsta uzreiz (piemēram, stenda informācijas aktualitāte u.tml.), tad karogs netiek nolaists un neatbilstība tiek reģistrēta tikai kontroles pārskatā. Ja problēmu nav iespējams atrisināt nekavējoties, karogs tiek nolaists un apsaimniekotājam 10 dienu laikā ir jānodrošina trūkumu novēršana. Atbilstoša informācija tiek ievietota arī Zilā Karoga datubāzēs.

2. **Būtiska neatbilstība** attiecas uz situācijām, kad pārkāpumi vai neatbilstības tiek konstatētas 2-3 obligāto kritēriju izpildē, bet arī nerada tiešu apdraudējumu apmeklētāju veselībai un drošībai, kā arī apkārtējai videi.

   Ja attiecīgo kritēriju prasību pārkāpumi rada šādu apdraudējumu, tad neatbilstība tiek kvalificēta jau kā **kritiska neatbilstība**.

Šādu klasificētu pārkāpumu situācijās karogs tiek nolaists, un apsaimniekotājam 10 dienu laikā ir jānodrošina trūkumu novēršana. Atbilstoša informācija tiek ievietota arī Zilā Karoga datubāzēs.

3 Kā **kritiska neatbilstība** tiek klasificētas situācijas, kad jahtu ostā tiek konstatēti pārkāpumi vienā vai vairākos obligātajos kritērijos, radot tiešu apdraudējumu apmeklētāju veselībai un drošībai, kā arī apkārtējai videi, vai arī situācijas, kad sertifikācijas pieteikumā norādītā informācija ir bijusi maldinoša attiecībā uz reālo situāciju klātienē.

Šādās situācijās Zilā Karoga sertifikācija aktuālajai sezonai tiek anulēta un karogs ir jānolaiž līdz sezonas beigām, izvietojot attiecīgu informāciju informācijas stendā un arī aktualizējot informāciju starptautiskajās un nacionālajās datubāzēs.

Situācijās, kad tiek konstatētas neatbilstības kritērijiem, nacionālā koordinācija informē jahtu ostas apsaimniekotāju vai atbildīgos darbiniekus. Ja Zilais Karogs tiek nolaists uz laiku vai atlikušo sezonu, informācija ir jāizvieto arī informācijas stendā. Kad konstatētie pārkāpumi būtisku neatbilstību situācijās ir novērsti, jahtu ostas atbildīgie darbinieki sniedz informāciju nacionālajai koordinācijai un pēc papildu kontroles vizītes vai pietiekamas foto dokumentācijas saņemšanas Zilais Karogs var atkal tikt pacelts mastā, un tiek atjaunota arī informācija Zilā Karoga datubāzēs. Ja nelielas vai būtiskas neatbilstības konstatējuma procedūrās noteiktajā laika periodā – desmit dienās – situācija nav atrisināta, Zilā Karoga sertifikācija tiek anulēta uz atlikušo sezonas laiku. Situācijās, kad pārkāpumi tiek konstatēti no starptautiskās kvalitātes kontroles vizīšu veicējiem, nacionālajai Zilā Karoga programmai un koordinācijai jānodrošina informācijas sniegšana 30 dienu laikā.

Ja Zilais Karogs atbilstoši kritēriju prasībām jahtu ostā tiek nolaists kādas ārkārtas vai avārijas situācijas dēļ, apsaimniekotājs un sertifikācijas pieteicējs nekavējoties informē nacionālo koordināciju, lai nacionālajās un starptautiskajās datubāzēs tiktu atjaunota informācija.

FEE International un nacionālais programmas operators ir tiesīgi anulēt Zilā Karoga sertifikāciju, ja sertifikācijas saņēmējs ir pārkāpis starptautisko vai nacionālo vides aizsardzības likumdošanu vai ir rīkojies pretrunā ar programmas vērtībām un mērķiem.

Vides izglītība un informācija

1. *kritērijs*

Apmeklētājiem ir pieejama informācija par vietējām ekosistēmām un dabas vērtībām.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Šī kritērija mērķis ir nodrošināt, lai jahtu ostas apmeklētāji un viesi ir labi informēti par tuvējām ekosistēmām un apkārtējās vides stāvokli, gūstot motivāciju atbildīgai attieksmei pret tām.

Pamata informācijai, kas attiecināma uz piekrastes ekosistēmām, kā arī tuvējām aizsargājamām un jutīgām teritorijām, ieskaitot jūras aizsargājamās teritorijas, jābūt izvietotai jahtu ostas informācijas stendā. Ar tuvējām sauszemes dabas teritorijām tiek saprastas vietas, kas atrodas gājiena attālumā no jahtu ostas (vairāki kilometri). Attiecībā uz jūras vai iekšzemes ūdeņu dabas teritorijām par parametru informācijas izvietošanai vērā ņemama jahtu ostas specifika un tās viesu vidējais vienas dienas izbraucienos mērotais attālums.

Izvietotajā informācijā jāiekļauj gan dabas teritoriju un to vērtību apraksts, gan uzvedības kodekss, ja pieļaujama to apmeklēšana. Sevišķi būtiski šī kritērija nosacījumi ir tām jahtu ostām, kas izvietotas dabas aizsargājamās teritorijās. Savukārt, ja tuvumā nav aizsargājamo un jutīgo dabas teritoriju, informācijas stendā ir izvietojams vispārīgs pārskats par tuvējām dabas teritorijām, kā arī cita attiecināma vides informācija.

Jāņem vērā, ka atsevišķas tuvējās aizsargājamās teritorijas var būt ar noteiktu īpašu apsaimniekošanas vai aizsardzības režīmu un nosacījumiem to apmeklēšanai. Šādās situācijās pirms informācijas sagatavošanas ir jākonsultējas ar dabas aizsardzības institūcijām un ekspertiem, norādot tos arī pieteikuma anketās. Tāpat arī jāņem vērā, ka izņēmuma gadījumos dabas aizsargājamo un sevišķi jutīgo teritoriju apsaimniekošanas nosacījumi var nepieļaut papildu informācijas izvietošanu jahtu ostā, lai pasargātu šīs teritorijas no apmeklētāju skaita pieauguma un tūrisma negatīvajām ietekmēm uz ekosistēmām.

2. *kritērijs*

Jahtu ostas stendā ir izvietots uzvedības kodekss, kas ietver informāciju par likumdošanu un nosacījumiem, kas jāievēro, uzturoties jahtu ostā un tuvējā apkaimē.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Uzvedības kodeksā, kā minimums, jāiekļauj šādi aspekti:

- bīstamo un naftas produktu atkritumu nodošanas infrastruktūras izmantošana;
- atkritumu konteineru un dalīto atkritumu nodošanas infrastruktūras izmantošana;
- uzvedības nosacījumi tuvējās aizsargājamās un jutīgās dabas teritorijās, t.sk. informācija par burāšanas un apmeklējuma ierobežojumiem tajās;
- jahtu remonta un apkopes zonu izmantošanas noteikumi un nosacījumi;
- aizliegums atkritumu (sadzīves un bīstamie atkritumi, tualešu tvertnes u.c.) nesankcionētai izmešanai jahtu ostā, piekrastes un jūras teritorijās;
- instrukcijas tualešu tvertņu iztukšošanas infrastruktūras izmantošanai.

Paralēli uzvedības kodeksa izvietošanai informācijas stendā tā izplatīšana jahtu ostas viesiem iespējama arī citos veidos – sagatavojot to kā informatīvu brošūru, reģistrējoties jahtu ostā vai arī izvietojot atbilstošo informāciju jahtu ostas interneta vietnē.

3. *kritērijs*

Informācijas stendā ir izvietota informācija par Zilā Karoga programmu un tās kritērijiem.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Zilā Karoga programmas informācija, ievērojot visus nosacījumus pareizai simbolikas lietošanai saskaņā ar *FEE International* vizuālās identitātes vadlīnijām, ir jāizvieto jahtu ostas stendā. Sniegtajā informācijā ir jāiekļauj visu programmas kritēriju kategoriju būtības kopsavilkums, kā arī ir ieteicams nodrošināt visu kritēriju informācijas pieejamību jahtu ostā. Informācijai ir jāietver arī starptautiskās programmas un *FEE International* starptautiskās organizācijas, un nacionālā līmeņa operatora kontaktinformācija, iedrošinot apmeklētājus līdzdarboties programmas kvalitātes kontrolē, sazinoties ar atbildīgajām organizācijām kritēriju pārkāpumu konstatējuma situācijā.

Stendā izvietotajā informācijā ir jānorāda Zilā Karoga sezonas ilgums, kā arī nosacījumi sertifikācijas iegūšanai jahtu ostās. Ja tuvējā apkārtnē darbojas arī Zaļās Atslēgas sertificētās tūrisma mītnes, jahtu ostas ir aicinātas norādīt to atrašanās vietu vienkopus ar programmas būtības kopsavilkumu.

→ **Pielikumā B** kritērija prasībām atbilstošas stenda informācijas paraugs.

4. *kritērijs*

Jahtu osta darbiniekiem un viesiem piedāvā vismaz trīs vides aktivitātes sezonā.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Vides izglītības aktivitāšu uzdevums ir popularizēt Zilā Karoga kustības mērķus un izpratni par vides jautājumiem, tas ir iespējams:

- paaugstinot tūristu un vietējo iedzīvotāju izpratni par vietējām vides vērtībām gan piekrastē, gan jūrā;
- nodrošinot apmācības par vides jautājumiem un labāko praksi vides pārvaldē jahtu ostas darbiniekiem un pakalpojumu sniedzējiem, kā arī citiem uzņēmumiem, kas saistīti ar jahtu ostas darbību;
- iedrošinot vietējās kopienas līdzdarboties vides aizsardzības iniciatīvās;
- popularizējot ilgtspējīgu rekreāciju un tūrismu;
- popularizējot Zilā Karoga sertifikācijas programmas integrāciju ar citām *FEE International* un nacionālā līmeņa vides iniciatīvām (Ekoskolas, Zaļā Atslēga, kampaņa Mana Jūra u.c.).

Plānotās aktivitātes jāiekļauj un jāapraksta sertifikācijas pieteikuma posmā. Tāpat arī, piesakoties Zilā Karoga sertifikācijai atkārtoti, jāsniedz informācija par iepriekšējā sezonā īstenotajām vides aktivitātēm un iniciatīvām.

Zilā Karoga sezonas ietvaros jahtu ostai ir jāīsteno vismaz trīs dažāda vides aktivitātes, galveno uzmanību pievēršot vides aizsardzības jautājumiem, ilgtspējīgas attīstības tematikai, kā arī Zilā Karoga programmas kritērijos iekļautajām vides pārvaldības tēmām.

Izstrādājot aktivitāšu plānu, jāizvērtē to piemērotība konkrētajai situācijai un izvēlēto metožu efektivitāte vides izglītības efekta sasniegšanai. Ja vides aktivitātes ir īstenotas arī iepriekšējā sezonā, jāveic to rezultātu analīze. Zilā Karoga programmas aktivitāšu ciklā īstenotajām jahtu ostas vides aktivitātēm sabiedrībai jābūt pieejamām bez maksas. Ir pieļaujama samērīga dalības maksa ēdināšanas u.tml. izdevumu segšanai, bet tās nedrīkst būt peļņu nesošas aktivitātes.

Vietās, kas atrodas dabas aizsargājamās teritorijās vai to tuvumā, sevišķa uzmanība, plānojot aktivitātes, pievēršama ar bioloģiskās daudzveidības aizsardzību saistītai tematikai.

AKTIVITĀŠU VEIDI

Zilā Karoga vides aktivitāšu ciklā jāiekļauj aktivitātes dažādām mērķauditorijām. Vismaz daļai aktivitāšu norises vietai un tematikai jābūt saistītai ar piekrastes vides problemātiku. Aktivitātes plānojot, izšķirami vairāki aktivitāšu veidi.

PASĪVĀS LĪDZDALĪBAS AKTIVITĀTES iekļauj izstādes, filmu izrādīšanu, konferences, diskusijas, ekspertu prezentācijas u.tml.

AKTĪVĀS LĪDZDALĪBAS AKTIVITĀTES iekļauj izglītojošas spēles, teātra uzvedumus, sakopšanas talku dienas, vides ekskursijas, foto vai zīmējumu konkursus, dabas aizsardzības vai zaļo tehnoloģiju pilotprojektus, *Adopt a Beach* vietējās iniciatīvas vai līdzdalība kampaņas *Mana Jūra* pasākumos, kopienas vai jahtkluba biedru iesaiste piekrastes monitoringā u.tml.

APMĀCĪBAS iekļauj izglītojošas aktivitātes burātājiem, jahtu ostas personālam vai jahtkluba biedriem, kā arī līdzdalību nacionālā līmeņa apmācību programmās un pasākumos, u.tml.

MEDIJU AKTIVITĀTES iekļauj mediju satura sagatavošanu, kā arī izplatīšanai paredzētu informācijas un izglītojošo materiālu izveidi.

ZILĀ KAROGA INFORMĀCIJAS CENTRI. Ja pašvaldības teritorijā darbojas vides vai dabas centri, ieteicams iekļaut to darbības programmā un piedāvātajās izglītības aktivitātēs ar piekrastes un jūras vidi saistītas tēmas Zilā Karoga programmas darbības kontekstā. Centram jāpiedāvā aktivitātes arī plašākam sabiedrības lokam, un informācijai par tā piedāvāto programmu jābūt pieejamai jahtu ostā.

MĒRĶA GRUPAS

Aktivitātēs jāiesaista dažādas mērķauditorijas, domājot par jahtu ostas apmeklētāju un tās pakalpojumu izmantotāju loku. Starp mērķa grupām minami jahtu ostas klienti, vietējie burātāji, uzņēmuma darbinieki, vietējie iedzīvotāji, zvejnieki un makšķernieki, kā arī citi vietējie uzņēmēji un sabiedrības grupas.

Aktivitāšu mērķauditoriju izvēlē jāņem vērā jahtu ostas atrašanās vieta un specifika – ja tā atrodas populārā tūrisma galamērķi, tad sagaidāms, ka aktivitāšu mērķauditorija un saturs vairāk tiks koncentrēts uz tūrisma negatīvo vides ietekmju apzināšanu un novēršanu. Tāpat arī vismaz viena no gada ciklā plānotajām aktivitātēm paredzama sabiedrībai kopumā – pasākums vai informācijas materiāli u.tml.

INTEGRĀCIJA AR ESOŠĀM PROGRAMMĀM UN AKTIVITĀTĒM

Aktivitāšu sagatavošanā un plānošanā ieteicams iesaistīt vietējās vides organizācijas un interešu grupas. Tāpat arī būtisku papildu ieguvumu var sniegt integrācija un sadarbība ar esošām vides izglītības iniciatīvām – Ekoskolu programmas skolām un jauniešiem, Zaļās Atslēgas tūrisma mītnēm piekrastē, ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu popularizācijā iesaistītajām skolām un NVO u.c.

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PAR ZILĀ KAROGA VIDES IZGLĪTĪBAS AKTIVITĀTĒM

Informācijai par Zilā Karoga programmā īstenotajām publiskajām aktivitātēm jābūt brīvi pieejamai sabiedrībai. Kā minimums ir šo aktivitāšu pamatinformācijas (ieskaitot norises laiku un vietu, organizatoru kontaktinformāciju vai atbildīgās institūcijas vai organizācijas kontaktus) izvietošana jahtu ostas informācijas stendā, tomēr tiek stingri rekomendēts, ka aktivitāšu popularizācija norisinās plašāk, ja vien tās nav specifiskas, šaurai mērķa grupai paredzētas apmācības. Sagatavojot informāciju par aktivitātēm, kā arī izdales materiālos un mediju informācijā par tām jāiekļauj atsauce, ka šīs aktivitātes norisinās kā daļa no jahtu ostas Zilā Karoga vides izglītības pasākumu cikla.

ZILĀ KAROGA PROGRAMMAS AKTIVITĀŠU CIKLĀ NEATTIECINĀMĀS AKTIVITĀTES:

- aktivitātes, kas tiek īstenotas, lai izpildītu prasības citos Zilā Karoga kritērijos, kā, piemēram, stendu izgatavošana, atkritumu konteineru izvietošana vai vispārīgie jahtu ostas sakopšanas darbi;
- aktivitātes, kas tiek fokusētas uz tūrisma jautājumiem bez ilgtspējīga tūrisma komponentes vai vides aizsardzības informācijas sniegšanas;
- aktivitātes, kas jau tiek īstenotas jahtu ostas apsaimniekošanas rutīnas pamatdarbībā.

AKTIVITĀŠU PIEMĒRI

Lai gūtu ierosmi efektīvu aktivitāšu īstenošanai, lietderīgi ir izmantot Zilā Karoga programmas apkopoto informāciju par labās prakses piemēriem, kas īstenoti citās jahtu ostās, kas pieejama Zilā Karoga programmas oficiālajā interneta vietnē *www.blueflag.global*.

5. *kritērijs*

Jahtu osta piedāvā klientiem iesaistīties individuālā Zilā Karoga uzvedības kodeksa iniciatīvā.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Jahtu osta piedāvā jahtkluba biedriem, kā arī jahtu ostas viesiem iesaistīties individuālā Zilā Karoga iniciatīvā, kas tiek īstenota kā motivācijas un kopienas atbalsta pasākums starptautiskās programmas ietvaros. Individuālais Zilais Karogs ir atzinības un atpazīstamības zīme jahtu īpašniekiem, kuri apņemas savā rīcībā ievērot tās uzvedības kodeksā noteiktos principus. Individuālais Zilais Karogs pieejams tikai jahtām un atpūtas kuģiem, kas netiek izmantoti komerciālos nolūkos.

INDIVIDUĀLAIS ZILĀ KAROGA UZVEDĪBAS KODEKSS

> Es apņemos neizmest atkritumus jūrā un piekrastē.

> Es apņemos nenovadīt kanalizācijas ūdeņus jūrā, piekrastes ūdeņos, tualetes ūdeņu uzkrāšanai tiek izmantota jahtu ostas tvertne.

> Es apņemos nenovadīt jūrā toksiskos un bīstamos atkritumus (krāsas, naftas produktus, izmantotās baterijas un akumulatorus, tīrīšanas līdzekļus u.c.), bet nogādāt tos krastā un nodot atbilstošos konteineros jahtu ostā.

> Es apņemos veicināt un atbalstīt atkritumu šķirošanu un šķirošanas infrastruktūras izmantošanu.

> Es apņemos izmantot videi draudzīgākos pieejamos produktus (krāsas, krāsu noņēmējus, pretrūsas līdzekļus, sadzīves ķīmiju, kā arī citas ķīmiskās vielas).

> Es apņemos nekavējoties ziņot atbildīgajām institūcijām par pamanītajiem vides pārkāpumiem.

> Es apņemos ievērot zvejas un makšķerēšanas aktivitāšu lieguma periodus un neizmantot nelikumīgas prakses un līdzekļus.

> Es apņemos aizsargāt savvaļas dzīvniekus un augus, tai skaitā netraucēt putnus ligzdošanas laikā.

> Es apņemos respektēt ierobežojumus jutīgās un aizsargājamās dabas teritorijās.

> Es apņemos neiegādāties preces un produktus, kas ražoti, izmantojot aizsargājamās vai apdraudētās sugas.

> Es apņemos aicināt citus burātājus ņemt vērā apkārtējās vides un bioloģiskās daudzveidības aizsardzības aspektus.

> Es apliecinu, ka individuālais Zilais Karogs tiks izmantots tikai manā privātajā jahtā vai atpūtas kuģī, kas netiek izmantots komerciāliem mērķiem.

6. *kritērijs*

Vismaz divas reizes gadā notiek personāla sanāksmes par Zilā Karoga programmas ieviešanas praktiskajiem aspektiem, kā arī citiem vides un ilgtspējīgas attīstības jautājumiem.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Parasti personāla sanāksmes notiek pirms un pēc sezonas, lai apzinātu plānotās iniciatīvas pirms sezonas un veiktu sezonas izvērtējumu. Tās ir būtisks instruments vides pasākumu ieviešanas koordinēšanā un turpmāko aktivitāšu plānošanā.

7. *kritērijs*

Visi darbinieki pārzina Zilā Karoga programmas prasības un spēj brīvi komunicēt ar viesiem par tās ieviešanas praktiskajiem aspektiem.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostā ir izstrādātas iekšējās procedūras visu jauno, tai skaitā sezonas, darbinieku informēšanai un apmācībām par Zilā Karoga programmas jautājumiem un to sasaisti ar viņu darba pienākumiem.

Vides pārvalde

8. *kritērijs*

Jahtu ostā darbojas apsaimniekošanas jautājumu darba grupa vai komisija, kas atbild par vides pārvaldes un apsaimniekošanas jautājumiem, kā arī veic regulārus situācijas apsekojumus un kontroles.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostas apsaimniekošanas komisijā iekļaujami visi vietējā līmeņa organizāciju un institūciju pārstāvji, kas saistīti ar ostas apsaimniekošanas un vides iniciatīvu jautājumiem – tūrisma un burāšanas organizācijas, dabas aizsardzības institūcijas, vietējās vides NVO, izglītības jautājumu eksperti u.c.

Apsaimniekošanas komisija sadarbojas ar jahtu ostas vadītāju pilnvērtīgas vides pārvaldes sistēmas izveidē un vides rīcības plānā paredzēto aktivitāšu plānošanā, ieviešanā un kvalitātes kontrolē.

9. *kritērijs*

Jahtu ostai ir izstrādāta vietējā vides politika un vides rīcības plāns, kurā aptverti ūdens resursu, atkritumu un energoresursu jautājumi, kā arī veselības un drošības aspekti.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Šī kritērija ieviešanas pamats ir jahtu ostas veikts savas darbības ietekmes uz apkārtējo vidi (resursu ekonomija, tūrisma ietekmes, aktivitātes) izvērtējums, kurā tiek balstītas plānotās rīcības veicamajiem uzlabojumiem. Līdz ar to kritērija ieviešanas procesā ne tikai tiek apzināta vides situācija un jahtu ostas ietekme uz to, bet konstatētajās problēmu jomās tiek analizētas arī rīcības, kuras iespējams īstenot situācijas uzlabošanai. Daudzas praktiskās aktivitātes vides ietekmju samazināšanai nes arī ekonomiskus ieguvumus, samazinoties izmaksām par elektroenerģiju, atkritumu apsaimniekošanu utt.

Zilā Karoga programmā piedalās ļoti dažādas jahtu ostas, sākot ar ļoti mazām līdz pat apjomīgām, līdz ar to izvēlētie risinājumi vides pārvaldes sistēmas organizēšanai un vides rīcību plānošanas un pārskata sistēmai var būt dažādi. Ņemot vērā Latvijas jahtu ostu specifiku, vienkāršākā un izmaksu ziņā efektīvākā ir vides žurnāla sistēma.

→ Tās paraugs un skaidrojumi ir sniegti **Pielikumā A**.

10. *kritērijs*

Jutīgām un aizsargājamām dabas teritorijām tiek nodrošināta atbilstoša un saudzīga apsaimniekošana.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Ja Zilā Karoga jahtu osta atrodas dabas jutīgās vai aizsargājamās jūras vai sauszemes teritorijā vai tiešā tās tuvumā, vērā jāņem papildu aspekti apsaimniekošanā un darbības organizācijā, lai samazinātu potenciāli negatīvās vides ietekmes no jahtu ostas ikdienas darbībām. Tādēļ nepieciešams nodrošināt informācijas apmaiņu un konsultācijas ar dabas aizsardzības institūcijām un organizācijām, kas atbild par attiecīgo dabas teritoriju apsaimniekošanu.

Informācija par jahtu ostas atrašanos dabas aizsargājamās teritorijās vai to tuvumā jānorāda Zilā Karoga sertifikācijas pieteikuma dokumentācijā.

11. *kritērijs*

Bīstamo atkritumu uzglabāšanai tiek izmantoti piemēroti, atbilstoši marķēti un novietoti konteineri. Bīstamo atkritumu tālāko apsaimniekošanu veic uzņēmums, kas saņēmis nepieciešamās atļaujas.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Bīstamo atkritumu savākšanas konteineriem jābūt novietotiem atbilstošos apstākļos, atpazīstami marķētiem un piemērotiem attiecīgā atkritumu veida pieņemšanai.

Zilā Karoga jahtu ostām ir jānodrošina vismaz trīs veidu bīstamo atkritumu pieņemšana (krāsas, šķīdinātāji, laivu remonta materiālu atlikumi, akumulatori, izlietoti naftas produkti u.c.).

Bīstamo atkritumu savākšanas konteineriem jābūt ar atbilstošu funkcionalitāti, vienlaikus pievēršot uzmanību arī estētiskajam aspektam to izvietojumā. Izvietoto konteineru skaitam un to ietilpībai jābūt proporcionāliem jahtu ostas noslodzei.

Visai izvietotajai bīstamo atkritumu savākšanas infrastruktūrai jābūt tīrai un drošai apkārtējai videi. Konteineru materiālam jāatbilst attiecīgo materiālu un vielu uzglabāšanai, grīdas segumam jābūt piemērotam avārijas situāciju un noplūžu novēršanai (betons vai metāla režģis u.tml.). Atkritumu uzglabāšanai jānotiek veidā, kas novērš noplūžu, aizdegšanās un citus riskus. Bīstamo atkritumu savākšanas konteineru vieta jāierīko pēc iespējas atstatu no ūdens, kā arī citiem infrastruktūras objektiem. Avārijas situāciju vai incidentu gadījumā vietas sakopšanai un sanācijai jānotiek nekavējoties.

Bīstamo atkritumu tālākai apsaimniekošanai jānorisinās atbilstoši spēkā esošai likumdošanai attiecīgās atļaujas saņēmušā uzņēmumā, kas atbildīgs par atkritumu tālāku transportēšanu, uzglabāšanu un apsaimniekošanu. Jahtu ostas darbībām atkritumu savākšanā jābūt organizētām atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/59/EK (2000. gada 27. novembris) par ostas iekārtām, kas paredzētas kuģu atkritumu un kravu atlieku uzņemšanai, prasībām.

Izņēmuma gadījumos mazajām jahtu ostām (līdz 150 piestātnēm) un/vai nomaļos reģionos novietotām jahtu ostām, kur atrašanās vietas, infrastruktūras vai attiecīgu pakalpojumu pieejamības trūkuma dēļ nav iespējams nodrošināt atbilstošu bīstamo atkritumu savākšanu, uzglabāšanu un tālāku apsaimniekošanu, ir atļauts vienoties ar citām attiecīgajā reģionā esošajām ostām par kopīgiem bīstamo atkritumu savākšanas un apsaimniekošanas risinājumiem. Šādos gadījumos informācijai par bīstamo atkritumu nodošanas iespējām jābūt skaidri komunicētai jahtu ostas informācijas stendā, un rakstiska vienošanās par kopīgu atkritumu apsaimniekošanu ir jāpievieno arī Zilā Karoga sertifikācijas pieteikuma dokumentācijai.

12. kritērijs

Jahtu ostā ir izvietoti vajadzībām un noslodzei piemēroti un atbilstoši apsaimniekoti atkritumu konteineri. Atkritumu apsaimniekošanu veic uzņēmums, kas saņēmis visas nepieciešamās atļaujas.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostā jānodrošina tīrība un regulāra tās teritorijas uzkopšana. Izvietotajām atkritumu urnām un konteineriem jābūt lietderīgiem un pamanāmiem, pievēršot uzmanību gan to funkcionalitātei, gan estētiskajiem aspektiem. Tiek rekomendēts izvērtēt, no kādiem materiāliem izgatavoti konteineri, dodot priekšroku videi draudzīgiem materiāliem.

Atkritumu konteineru daudzumam, novietojumam un ietilpībai jāatbilst jahtu ostas noslodzei, nodrošinot regulāru to iztukšošanu.

Tālākā atkritumu transportēšana un apsaimniekošana jāveic atbilstošas saimnieciskās darbības atļaujas saņēmušam uzņēmumam. Kā jau tika minēts, attiecībā uz bīstamo atkritumu apsaimniekošanu jāņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/59/EK (2000. gada 27. novembris) par ostas iekārtām, kas paredzētas kuģu atkritumu un kravu atlieku uzņemšanai, prasības.

Teritorijas uzkopšanas darbiem jānotiek tik bieži, cik nepieciešams, lai nodrošinātu attiecīgā kritērija prasību ievērošanu – ja nepieciešams, sezonas laikā katru dienu vai vairākas reizes dienā. Ārēja piesārņojuma vai avārijas situāciju un incidentu gadījumā piesārņojums nekavējoties jāsavāc atbilstoši ārkārtas situāciju novēršanas plānā (18. kritērijs) paredzētajām rīcībām. Lielāku avāriju gadījumā var būt nepieciešams uz laiku nolaist Zilo Karogu, skaidrojot situāciju jahtu ostas informācijas stendā.

Vienlaikus būtiska loma ir arī apmeklētāju un klientu informēšanai un izglītošanai par atkritumu apsaimniekošanas jautājumiem (atbilstoši 2. kritērija prasībām), informācijas stendā un materiālos izvietojot visu nepieciešamo informāciju par rīcībām pareizai atkritumu apsaimniekošanai.

13. *kritērijs*

Jahtu ostā ir izvietoti konteineri dalītai atkritumu savākšanai pārstrādājamām atkritumu frakcijām (plastmasa, stikls, metāls u.c.).

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostā uzmanība jāpievērš atkritumu rašanās novēršanas pasākumiem. Atkritumu šķirošana jānodrošina augstākajā iespējamā līmenī, ko pieļauj nacionālā un reģionālā situācija un iespējas to tālākai apstrādei.

Pamata šķirojamās frakcijas, kurām jāpievērš uzmanība, nodrošinot kritērija ieviešanu vismaz minimālajā līmenī, ir **plastmasas materiālu**, **papīra** un **kartona**, **stikla**, kā arī **alumīnija dzērienu skārdeņu** un **bioloģisko atkritumu** dalītas savākšanas nodrošināšana. Saskaņā ar Zilā Karoga sertifikācijas prasībām jānodrošina, kā minimums, trīs atkritumu frakciju dalītā savākšana.

Dalīto atkritumu savākšanas konteineriem jābūt atbilstoši un pamanāmi marķētiem. Informācijai par to atrašanās vietu, kā arī izmantošanas nosacījumiem jābūt izvietotai jahtu ostas informācijas stendā. Turpmākā atkritumu apsaimniekošana jāveic uzņēmumam, kas saņēmis atbilstošas saimnieciskās darbības atļaujas.

14. *kritērijs*

Jahtu ostā ir aprīkojums bilžūdeņu pieņemšanai.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostā izvietotajām bilžūdens atsūknēšanas un pieņemšanas iekārtām jānodrošina atbilstoša naftas produktu atliekvielu un ar naftas produktu piejaukumiem piesārņotā ūdens savākšana.

Bilžūdens savākšanas iekārtām jābūt izvietotām jahtu ostā vai tās tuvumā (ja jahtu osta ir daļa no lielākas ostas) un jābūt pieejamām visiem potenciālajiem lietotājiem.

Mazajās jahtu ostās (līdz 150 piestātnēm) kritērija ieviešanā ir pieļaujama sadarbības veidošana kopīgai infrastruktūras pieejamības nodrošināšanai ar tuvējām jahtu ostām. Šajā gadījumā informācija par bilžūdens atsūknēšanas iekārtu atrašanās vietu un pieejamību ir jāizvieto ostas informācijas stendā, tāpat arī Zilā Karoga sertifikācijas pieteikuma dokumentācijai jāpievieno parakstīta vienošanās par sadarbību. Neskatoties uz iekārtu atrašanās vietu, jahtu osta uzņemas atbildību par to pilnvērtīgas darbības un pieejamības nodrošināšanu.

15. *kritērijs*

Jahtu ostā ir pieejams aprīkojums tualešu tvertņu ūdens atsūknēšanai un nodošanai.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostā jābūt nodrošinātai iespējai nodot kanalizācijas ūdeņus. Tas ir iespējams, izmantojot stacionāro atsūknēšanas iekārtu vai pārvietojamos sūkņus. Iekārtām jābūt pieejamām izmantošanai jahtu ostas darbības laikā un jāatrodas jahtu ostā vai tās tuvumā.

Izvietojot atbilstošo infrastruktūru, vērā jāņem tās tehnisko parametru atbilstība attiecīgā reģiona jahtu aprīkojumam un lietošanas paradumiem. Ja tiek izmantotas stacionārās iekārtas, tām jābūt novietotām centrālā vietā un pieejamām arī peldlīdzekļiem ar lielāku iegrimi. Izvietotajai infrastruktūrai un iekārtām jānodrošina atbilstība visām nacionālajā likumdošanā noteiktajām prasībām.

Mazajās jahtu ostās (līdz 150 piestātnēm) kritērija ieviešanā ir pieļaujama sadarbības veidošana kopīgai infrastruktūras pieejamības nodrošināšanai ar tuvējām jahtu ostām vai ārpakalpojuma izmantošana. Šajā gadījumā informācija par atsūknēšanas iekārtu atrašanās vietu un pieejamību ir jāizvieto ostas informācijas stendā, tāpat arī Zilā Karoga sertifikācijas pieteikuma dokumentācijai jāpievieno parakstīta vienošanās par sadarbību.

16. kritērijs

Visas jahtu ostas ēkas un aprīkojums ir uzturēts labā tehniskajā kārtībā atbilstoši nacionālās likumdošanas prasībām, nodrošinot arī integrāciju apkārtējā vidē.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostai (iekļaujot visas ēkas un aprīkojumu) jābūt uzturētai kārtībā atbilstoši nacionālās un starptautiskās likumdošanas un standartu prasībām, kā arī ir jāsaņem visas nepieciešamās darbības atļaujas.

Īstenojot jaunas jahtu ostas izveidi ar vairāk nekā 500 piestātnēm vai veicot jahtu ostas pārbūvi, to paplašinot par vairāk nekā 250 piestātnēm, jāveic ietekmes uz vidi novērtējums (IVN).

Visām ēkām un infrastruktūras elementiem – veikaliem, restorāniem, celtņiem, rotaļlaukumiem u. tml. – jānodrošina atbilstoša apkope, lai tie atbilstu nacionālajai likumdošanai, kā arī tiktu nodrošināta tīrība un labs tehniskais stāvoklis to drošai ekspluatācijai. Nav pieļaujama nesankcionēta piesārņojuma nonākšana apkārtējā vidē (augsnē, ūdenī).

Tiek stingri rekomendēts dot priekšroku videi draudzīga aprīkojuma un produktu izmantošanai vietās, kur tas ir iespējams. Jahtu ostā esošās zaļās zonas jāapsaimnieko, pēc iespējas ņemot vērā vides aspektus un novēršot negatīvas vides ietekmes (piemēram, zaļo zonu apsaimniekošana, neizmantojot pesticīdus, u.c.).

Uzmanība jāpievērš arī jahtu ostas kopējam izskatam un iederībai apkārtējā dabas un/vai pilsētvidē, pievēršot uzmanību vides un dizaina aspektu ievērošanai rekonstrukciju vai pārbūvju laikā.

Ja sezonas laikā jahtu ostā notiek plaši celtniecības darbi vai pārbūves, Zilais Karogs ir jānolaiž.

17. *kritērijs*

Jahtu ostā ir pieejamas atbilstošas sanitārās labierīcības, tās ir skaidri atzīmētas un tiek uzturētas tīras. Ir nodrošināts aprīkojums veļas mazgāšanai, kā arī pieejams dzeramais ūdens. Notekūdeņu novadīšana kanalizācijas sistēmā ir kontrolēta un atbilstoša nacionālās likumdošanas prasībām.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Sanitārās labierīcības ir jāuztur tīras un atbilstošā tehniskā stāvoklī, kā arī jānodrošina to regulāra uzkopšana. Visām ēkām, kurās izvietotas sanitārās labierīcības, jābūt tehniskā kārtībā atbilstoši 12. kritērija prasībām.

Jahtu ostā izvietotajās sanitārajās labierīcībās jānodrošina tualešu, izlietņu un dušu pieejamība. Tāpat arī jābūt pieejamam dzeramajam ūdenim un veļas mašīnām.

Sanitāro labierīcību daudzums ir atkarīgs no jahtu ostas lieluma un apmeklētāju skaita, par pamatu aprēķiniem izmantojot apmeklētāju daudzumu sezonas pīķa noslodzes situācijā (vidēji vismaz viens sanitārais mezgls uz 25 piestātnēm). Ar informācijas un izglītības pasākumu palīdzību viesi tiek aicināti izmantot kopējās labierīcības, nevis individuālos sanitāros mezglus, kas izvietoti peldlīdzekļos, laikā, kamēr tie ir piestātnē.

Sanitārajām labierīcībām jābūt novietotām vietās, kur tās ir ērti pieejamas no jebkuras vietas jahtu ostā (ne tālāk kā 200 metrus no jebkuras piestātnes), nodrošinot informācijas zīmju izvietošanu jahtu ostas teritorijā.

Notekūdeņu novadīšanai un attīrīšanai jānotiek atbilstoši nacionālās likumdošanas un vietējā regulējuma prasībām.

18. kritērijs

Ir novērsti apkārtējās vides piesārņošanas riski no laivu mazgāšanas un remonta zonām un aktivitātēm.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Ja jahtu ostā ir izvietotas laivu remonta un apkopes, kā arī mazgāšanas zonas, tām jāatbilst visiem standartiem un vietējam regulējumam, kā arī nacionālā un starptautiskā līmeņa likumdošanas prasībām.

Mazgāšanas un remonta aktivitātes var tikt īstenotas tikai tām īpaši atvēlētās, atzīmētās un aprīkotās zonās jahtu ostā, kur ir izvietotas atbilstošas atkritumu savākšanas un filtrācijas sistēmas, novēršot bīstamo vielu nonākšanu kanalizācijā un apkārtējā vidē. Filtrācijas sistēmas ir regulāri jātīra un jāuztur tehniski nevainojamā stāvoklī. Remonta un tīrīšanas atkritumu turpmākai apsaimniekošanai jānorit atbilstoši prasībām, kas izvirzītas bīstamo atkritumu apsaimniekošanai.

Apjomīgākas remonta aktivitātes (slīpēšana, pulēšana, attīrīšana ar smilšu strūklu u.c. remontdarbi, kas rada putekļu un gaisā suspendēto cieto daļiņu piesārņojumu) veicamas tikai zem pārseguma vai iekštelpās, attiecīgo remonta aktivitāšu laikā radīto atkritumu turpmāko apsaimniekošanu veicot atbilstoši prasībām bīstamo atkritumu apsaimniekošanā.

Visbeidzot – uzmanība ir jāpievērš arī preventīvajiem pasākumiem trokšņa piesārņojuma samazināšanā.

19. *kritērijs*

Jahtu osta veicina ilgtspējīgu mobilitāti.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Jahtu osta popularizē ilgtspējīgu mobilitāti un videi draudzīgu pārvietošanos uz un no jahtu ostas. Ja līdz tuvākajai apdzīvotajai vietai ir vairāk nekā divi kilometri, ir ieteicams nodrošināt sabiedrisko transportu nokļūšanai uz jahtu ostu.

Starp ilgtspējīgas mobilitātes veicināšanas pamata pasākumiem minama arī velosipēdu nomas pieejamība, kā arī informācijas nodrošināšana par drošu pārvietošanos un gājēju takām.

Ņemot vērā, ka šī kritērija ieviešana sasaucas ar ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu, tā ieviešanā būtiska ir sadarbības veidošana ar vietējo pašvaldību un kopienas grupām.

20. *kritērijs*

Jahtu ostā, izņemot īpaši atzīmētās zonas, ir ierobežota transportlīdzekļu pārvietošanās un novietošana.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Autotransporta pārvietošanās jahtu ostas teritorijā iespēju robežās ir jāierobežo, aizstājot to ar ilgtspējīgu transportu. Ja no automašīnu pārvietošanās pa jahtu ostas teritoriju kādu apsvērumu dēļ tomēr nav iespējams atteikties, braukšanas zonām un autostāvvietām jātiek regulētām un tikai noteiktās zonās, neapdraudot gājējus un jahtu ostas apmeklētājus.

21. kritērijs

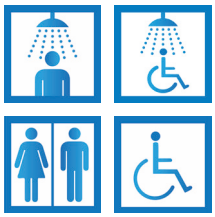

Jahtu osta īsteno ūdens resursu taupības pasākumus sanitārajās labierīcībās un dušu telpās.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostā ir ieviesti pamata ūdens taupības pasākumi sanitārajās labierīcībās, samazinot ūdens patēriņu no dušu uzgaļiem, krāniem un tualešu skalojamām tvertnēm. Kā minimālais mērķis uzskatāmi šādi ūdens patēriņa rādītāji:

1. ūdens patēriņš no dušu uzgaļiem nepārsniedz 9 litrus minūtē;
2. ūdens patēriņš no krāniem nepārsniedz 6 litrus minūtē;
3. ūdens patēriņš tualešu skalojamās tvertnēs nepārsniedz 6 litrus vienā skalošanas reizē.

Papildu šiem pasākumiem ir iespējams īstenot citas rīcības resursu izmantošanas efektivitātes paaugstināšanai – sensoru sistēmu uzstādīšana, maksas sistēma, lietusūdens savākšana un izmantošana tehniskajām vajadzībām un zaļo zonu laistīšanai u.c.

22. *kritērijs*

Jahtu ostā ir izstrādāta un spēkā esoša vides politika, kā arī regulāri atjaunots vides rīcības plāns. Vides rīcības plāns ietver datu apkopošanu par resursu patēriņu (ūdens, elektroenerģijas, kā arī atkritumu jomā), vides un drošības jautājumus, kā arī, cik iespējams, videi draudzīgu produktu izmantošanas veicināšanu. Visi darbinieki ir informēti par jahtu ostas īstenotajiem vides pasākumiem.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Jahtu osta apkopo tās būtiskākos ikgadējos resursu patēriņa rādītājus – informāciju par siltumenerģijas un elektroenerģijas, kā arī ūdens resursu patēriņu, radītajiem atkritumiem un, ja iespējams, arī izmantoto tīrīšanas un mazgāšanas līdzekļu daudzumu.

Datu analīzi un uzlabojumu plānošanu ir iespējams veikt vienkāršā formā (piemēram, MS Office Excel tabula, kas paralēli tiek izmantota arī vides rīcības plāna pasākumu pārraudzībai), reģistrējot un izvērtējot kopējo patērēto resursu daudzumu un izmaksas, kā arī pārrēķinot tos resursu patēriņā uz vienu vienību.

Tāpat vismaz reizi piecos gados ieteicams veikt plašāku energopatēriņa auditu.

23. *kritērijs*

Sanitāro labierīcību un citu iekštelpu uzkopšanā tiek izmantoti tikai videi draudzīgi tīrīšanas līdzekļi.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostas vides ietekmju samazināšanas nolūkos sanitāro labierīcību un citu iekštelpu uzkopšanā izmantojami tikai tādi tīrīšanas līdzekļi, kas saņēmuši atzītu ekosertifikātu (piemēram, ES Ekopuķe, Ziemeļu gulbis, Zilais eņģelis u.c.) vai kuru sastāvā nav videi bīstamu ķīmisko vielu (papildinformācija pieejama Zilā Karoga nacionālā koordinācijā). Lai vēl vairāk samazinātu ķīmisko vielu patēriņu, ikdienas tīrīšanas darbiem izmantojams mikrošķiedras audums.

Ja telpu uzkopšanu veic ārpakalpojuma sniedzējs, šīs prasības jāiekļauj atjaunotajā līgumā ne vēlāk kā gadu pēc jahtu ostas darbības uzsākšanas Zilā Karoga programmā.

Izņēmuma gadījumi ir pieļaujami jomās, kur veselības, drošības, higiēnas vai pārtikas drošības aspektu dēļ nacionālajā likumdošanā ir noteikta periodiska vai avārijas situācijās pieļaujama citu ķīmisko līdzekļu izmantošana.

24. *kritērijs*

Sanitārajās labierīcībās izvietotie tualetes piederumi, papīra dvieļi un tualetes papīrs ir videi draudzīgi. Ziepes, dušas želeja un šampūns tiek piedāvāti izmantošanai, iepildīti dozatoru sistēmās.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Lai samazinātu jahtu ostas negatīvās vides ietekmes, sanitārajās labierīcībās izmantotajiem papīra tualetes piederumiem ir jābūt saņēmušiem atzītu ekosertifikātu vai izgatavotiem no nebalināta papīra. Tāpat arī, lai samazinātu mazgāšanas līdzekļu patēriņu un lieku iepakojuma izmantošanu, ikdienas personīgās higiēnas līdzekļi, kas pieejami jahtu ostas sanitāro labierīcību telpās, tiek iepildīti dozatoru sistēmās.

25. *kritērijs*

Jahtu ostā tiek izmantoti tikai energoefektīvi apgaismojuma elementi, nepieciešamības gadījumā uzstādot arī sensoru sistēmas elektroenerģijas patēriņa samazināšanai.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Visam jahtu ostas apgaismojumam jāatbilst energoefektivitātes standartiem, viena gada laikā pēc dalības uzsākšanas Zilā Karoga programmā nodrošinot pāreju no kvēlspuldzēm un halogēnspuldzēm uz videi draudzīgākām alternatīvām (LED, PSL, TL, SL). Ja kādu pierādāmi objektīvu apsvērumu dēļ videi draudzīgāka

apgaismojuma izmantošana šādos laika termiņos nav ieviešama, jahtu osta var prasīt termiņa pagarinājumu līdz pieciem gadiem, pievienojot pamatojuma informāciju Zilā Karoga sertifikācijas pieteikumam.

Lai izvairītos no nelietderīga elektroenerģijas patēriņa, mazāk izmantotajās jahtu ostas publiskajās iekštelpu zonās un arī ārā ir apsverama sensoru sistēmu uzstādīšana (kustības vai gaismas sensori atkarībā no konkrētās situācijas).

26. *kritērijs*

Jahtu ostas energoapgādē tiek izmantoti atjaunīgie energoresursi.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostas enerogapgādi nodrošina atjaunīgie energoresursi. Par tādiem pamatā tiek uzskatīta saules, vēja un hidroenerģija, kas izmantota elektroenerģijas vai atsevišķos gadījumos – siltumenerģijas – iegūšanai.

27. *kritērijs*

Jahtu osta īsteno aktivitātes klimatneitralitātes panākšanai.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Pirmais solis ceļā uz klimatneitralitāti ir aktuālās oglekļa emisiju pēdas noskaidrošana, tādēļ kritērija ieviešanā jahtu ostas vadība īsteno CO_2 emisiju aprēķinu, noskaidrojot esošo situāciju un būtiskākās ietekmes, kas vēlāk būs prioritāras vides rīcības plāna pasākumu sagatavošanā. Kā nākamais solis ir iespējamo emisiju samazinājuma rīcību un resursu taupības pasākumi, kam iespēju robežās seko centieni jahtu ostā uzstādīt pašai savas atjaunīgo energoresursu ražošanas jaudas vai kompensēt atlikušo emisiju apjomu, iegādājoties CO_2 sertifikātus.

28. kritērijs

Zaļās zonas tiek apsaimniekotas ilgtspējīgi un, respektējot apkārtējās vides vērtības un situāciju.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Šī kritērija ieviešanas nodrošināšanā vērā ņemami šādi aspekti:

- sintētisko ķīmisko pesticīdu un mēslojuma izmantošana, ja nav pieejamu drošāku dabisko aizstājēju, pieļaujama ne biežāk kā reizi gadā;
- augu un zaļo zonu laistīšanai jānorisinās agrās rīta stundās vai vakarā, novēršot nelietderīgu ūdens patēriņu iztvaikošanas rezultātā;
- ja iespējams, tiek savākts lietusūdens, lai to izmantotu zaļo zonu laistīšanā;
- iekārtojot jaunas zaļās zonas, priekšroka tiek dota endēmiskajām un vietējām augu sugām.

29. kritērijs

Ēku un labiekārtojuma elementu materiālu izvēlē priekšroka dodama videi draudzīgiem materiāliem. Veicot ēku būvniecības, rekonstrukciju un aprīkojuma aktivitātes, ja iespējams, tiek izvēlēti vietējie pakalpojumu sniedzēji.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Šī kritērija prasības attiecas uz būvniecības, rekonstrukcijas un renovācijas aktivitātēm, kā arī infrastruktūras paplašināšanu un labiekārtošanu.

Uzmanība pievēršama videi draudzīgu krāsu izmantošanai remontdarbos (tai skaitā ikdienas remontdarbos), pārliecinoties, vai tām ir piešķirts atzīts ekosertifikāts, un atsakoties no videi nedraudzīgām alternatīvām.

Tāpat jaunas būvniecības vai rekonstrukciju laikā vērā jāņem vides apsvērumi materiālu izvēlē. Izmantotajām koka konstrukcijām un materiāliem jāizvērtē to ilgmūžība un ieguves veids, tostarp pārliecinoties par sertificētu materiālu (piemēram, FSC) pieejamību. Rekonstrukcijas un būvniecības aktivitātēs jāpievērš uzmanība arī citu videi draudzīgu risinājumu ieviešanai – bioloģiskās daudzveidības aizsardzību atbalstošas tehnoloģijas, ūdens taupības vai atkārtota cikla infrastruktūra, lietusūdens buferizācija u.c.

Atbilstoši 36. kritērija prasībām jahtu osta tās ilgtspējīgas iepirkumu politikas ietvaros var veikt arī pārrunas ar piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem, veicinot to vides prakses uzlabošanos un iekļaujot šo parametru iepirkumu procedūrās.

Drošība un serviss

30. *kritērijs*

Jahtu ostā ir izvietots dzīvības glābšanas, pirmās palīdzības sniegšanas un ugunsdzēsības aprīkojums un inventārs. Tas ir viegli atrodams, atbilst visiem standartiem un likumdošanas prasībām.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Plānojot drošības prakses pasākumus jahtu ostā, vērā ņemami vairāki aspekti – sākot ar nepieciešamajiem profilakses pasākumiem negadījumu rašanās riska novēršanai, glābšanas pasākumu un avārijas situāciju novēršanas algoritmiem, līdz pat dažādu lietotāju grupu mijiedarbībai.

Efektīva drošības pasākumu kompleksa pamatā ir prevencija. Tādēļ jahtu ostas vadībai un atbildīgajiem darbiniekiem regulāri ir jāpārliecinās par visas infrastruktūras un aprīkojuma tehnisko stāvokli, darbības atbilstību likumdošanas prasībām un klientu un personāla informētību par rīcībām ārkārtas situācijās. Ieteicama ir papildu drošības un risku izvērtējuma veikšana, apzinot jahtu ostas gatavību iespējamām riska situācijām.

Ja tomēr avārijas situācija vai incidents notiek, jahtu ostā ir jābūt pieejamiem visiem palīglīdzekļiem tā sekmīgai atrisināšanai.

DZĪVĪBAS GLĀBŠANAS APRĪKOJUMS UN INVENTĀRS

Attiecībā uz dzīvības glābšanas pasākumiem uz ūdens jahtu ostas teritorijā vērā jāņem divi pamata elementi:

> Cilvēkam, kurš ir iekritis ūdenī, ir jābūt iespējai no tā droši izkļūt.

> Personai, kura sniedz palīdzību ūdenī iekritušajam, nedrīkst rasties papildu drošības riski.

Tas nozīmē, ka pats minimālais dzīvības glābšanas aprīkojums jahtu ostā ir glābšanas riņķi un kāpnes. Kā būtisks papildaprīkojums minami ķekši, glābšanas laivas vai atkarībā no jahtu ostas lieluma – glābšanas dienesta izvietošana. Jāņem vērā, ka visam aprīkojumam un inventāram jābūt atbilstošam glābšanas darbu veikšanai un attiecīgi sertificētam.

Dzīvības glābšanas aprīkojumam un inventāram jābūt pieejamam pietiekamā skaitā, tā atrašanās vieta ir jāmarķē ar atpazīstamības zīmēm, pēc nepieciešamības izvietojot arī norādes un atzīmējot tā atrašanos vietu informācijas stenda kartē. Dzīvības glābšanas aprīkojums nedrīkst atrasties tālāk par 200 metriem no jebkuras vietas jahtu ostā, un tā pieejamība sezonas laikā jānodrošina visu diennakti.

Ja jahtu ostā nav veikts papildu drošības izvērtējums, kas var sniegt konkrētākas rekomendācijas inventāra izvietojumam un daudzumam, tiek rekomendēts pamata aprīkojumu izvietot 25-50 metru intervālā gar visu ūdens malu jahtu ostā, nodrošinot, lai tas atrodas uz katras piestātnes. Vieglākai atpazīšanai un pieejamībai izmantojams spilgtu krāsu marķējums.

UGUNSDZĒSĪBAS APRĪKOJUMS

Minimālais aprīkojums, kas jānodrošina jahtu ostā, ir ugunsdzēšamie aparāti, bet pilnvērtīgai drošībai apdomājams ir arī papildu aprīkojums – šļūtenes, ugunsdzēsības pārklāji u.c. Jāņem vērā, ka visam aprīkojumam un inventāram jābūt atbilstošam ugunsdzēsības darbu veikšanai un attiecīgi sertificētam, kā arī regulāri apsekotam, pārliecinoties par tā ekspluatācijas gatavību.

Aprīkojumam ir jābūt izvietotam pietiekamā skaitā un viegli pamanāmam, bez apgrūtinājumiem pieejamam no jebkuras vietas jahtu ostā (ne tālāk kā 200 metrus no jebkura punkta jahtu ostā). Izvietojuma un marķējuma plānošanā jāņem vērā nacionālā likumdošana, un sezonas laikā jānodrošina aprīkojuma pieejamība 24 stundas diennaktī. Aprīkojuma atrašanās vietai jābūt atzīmētai jahtu ostas informācijas stenda kartē.

Papildu aprīkojuma vienības jānovieto degvielas uzpildes zonās, pie bīstamo atkritumu konteineriem un vietās, kur tiek veiktas darbības ar paaugstinātu ugunsbīstamību (remonta zonas u.tml.).

Ja jahtu ostā nav veikts papildu ugunsdrošības risku novērtējums, precizējot nepieciešamo aprīkojuma daudzumu un izvietošanas intervālu, tiek rekomendēts, ka rokas ugunsdzēšamie aparāti ir izvietoti katros 25-50 metros vai, nodrošinot 1 aparātu uz katrām 15 laivu piestātnēm. Tāpat arī ieteicams, lai katras piestātnes galā būtu nodrošināts ugunsdzēsības hidrants, nodrošinot nepārtrauktu ūdens padevi ārkārtas situācijas gadījumam. Kad tiek lemts par ugunsdzēsības inventāra izvietojumu, vērā jāņem jahtu ostas specifika – kāda tipa peldlīdzekļi to izmanto, kas ir pamata izmantotā degviela, kāds ir jahtu ostas attālums līdz ugunsdzēsības dienestam un tā iespējamais reaģēšanas laiks.

PIRMĀS PALĪDZĪBAS APRĪKOJUMS

Pirmās palīdzības aprīkojumam jābūt pieejamam jahtu ostas biroja telpās vai novietotam citās vietās, ja tas nodrošina plašāku un vieglāku pieejamību (teritorijā esošie restorāni, veikali u.tml.). Pirmās palīdzības sniegšanas aprīkojumam nav obligāti jābūt pieejamam visu diennakti, bet jānodrošina, lai tas būtu pieejams vismaz darba laikā. Pirmās palīdzības aptieciņas komplektam jāatbilst nacionālās likumdošanas noteiktajiem standartiem, un regulāri jāpārliecinās par tā elementu derīguma termiņiem. Informācija par pirmās palīdzības inventāra atrašanās vietu un pieejamības laikiem ir izvietojama jahtu ostas informācijas stendā.

Tiek rekomendēts, lai burātāju ērtībai ir skaidri atzīmēti ieejas ceļi jahtu ostā. Tāpat arī jahtu ostas teritorijā jānodrošina pietiekams nakts apgaismojums. Iekārtojot sausos dokus, remonta zonas un uzglabāšanas telpas, jāpārliecinās, lai tās nerada šķēršļus operatīvā transporta piekļuvei jahtu ostas infrastruktūrai.

31. *kritērijs*

Jahtu ostā jābūt spēkā esošam civilās aizsardzības plānam, kas nosaka skaidru rīcību un atbildības jomas piesārņojuma, ugunsgrēku vai citās avārijas situācijās.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostas personālam ir jābūt gatavam operatīvai rīcībai ārkārtas situāciju gadījumā, tādēļ ir būtiski, lai būtu izstrādāti un spēkā esoši visi nepieciešamie civilās aizsardzības plāni, kas nosaka skaidras rīcības un atbildības jomas. Plānos jāiekļauj darbības, kas veicamas avārijas situāciju, ugunsgrēku un citās situācijās, kas var ietekmēt drošību. Personālam ir jāpārzina rīcības algoritmi ārkārtas situācijās.

Rīcības plāni var būt izstrādāti konkrēti jahtu ostai, bet atkarībā no tās darbības veida, lieluma un atrašanās vietas jahtu ostas civilās aizsardzības plāns var būt iekļauts lielākas ostas, pašvaldības vai reģionālajos plānos. Plānam ir jābūt apstiprinātam attiecīgajās institūcijās.

Civilās aizsardzības plānā obligāti iekļaujamas vismaz šādas sadaļas un informācija:

- atbildīgo darbinieku un dienestu kontaktinformācija;
- evakuācijas procedūras no jahtu ostas un tuvējās apkārtnes;
- sabiedrības informēšanas un apziņošanas pasākumi.

32. *kritērijs*

Jahtu ostā ir izvietota informācija par drošības un piesardzības pasākumiem.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Kā liecina pieredze, vairumu no notiekošajām avārijas situācijām un negadījumiem ir iespējams novērst, īstenojot efektīvus un iekļaujošus preventīvos un informatīvos pasākumus un rīcības.

Tādēļ būtiska uzmanība ir pievēršama jahtu ostas darbinieku un apmeklētāju informēšanai par drošības un piesardzības pasākumiem. Pamata informācija ir jāizvieto jahtu ostas informācijas stendā, un tai jābūt pieejamai arī citā klientiem sniegtajā informācijā.

Pamata informācijai ir jāiekļauj vismaz šādi elementi:

- informācija par pareizu atbrīvošanos no bīstamajiem atkritumiem un viegli uzliesmojošām vielām;
- norādes par degvielas uzpildes stacijas vai zonu atrašanās vietu un pareizu ekspluatāciju;
- drošības brīdinājumi pie piestātnēm;
- informācija par ugunskuru un uguņošanas aizliegumu (ja vien jahtu ostā nav iekārtotas speciālas zonas šādām aktivitātēm);
- instrukcijas pareizai elektroinstalāciju ekspluatācijai;
- drošības brīdinājumi par peldēšanās aizliegumu jahtu ostas teritorijā;
- informācija un norādes par telefona, ugunsdzēsības, dzīvības glābšanas un pirmās palīdzības sniegšanas aprīkojuma un inventāra atrašanās vietām, kā arī to izmantošanu;
- informācija par rīcību ārkārtas situācijās, iekļaujot atbildīgo darbinieku un dienestu kontaktinformāciju.

Papildus apsverama arī citas informācijas un norāžu sniegšana, piemēram:

- papildu drošības informācija un rekomendācijas par bērnu drošību jahtu ostas teritorijā (obligātas glābšanas vestes, atrodoties uz piestātnēm vai jahtu ostas teritorijā kopumā);
- informācija par pirmās palīdzības un dzīvības glābšanas apmācībām;
- informācija un drošības brīdinājumi par atbildīgu alkohola lietošanu jahtu ostas teritorijā;
- padomi par izvairīšanos no ugunsdrošības incidentiem un riska situācijām uz jahtām.

33. *kritērijs*

Jahtu ostā ir nodrošināta elektroenerģijas un ūdens pieejamība pie piestātnēm. Izvietotā infrastruktūra atbilst nacionālās likumdošanas noteiktajām normām.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Ienākošajām viesu jahtām ir jābūt pieejamai elektroenerģijai un ūdenim. Infrastruktūrai ūdens un elektroenerģijas pieslēgumam jāatrodas ne tālāk kā 25 metrus no attiecīgās piestātnes (izņemot vietas, kur tiek novietoti peldlīdzekļi, kas neizmanto elektroenerģiju). Tāpat arī jānodrošina skaidra informācija par pieslēgumu izmantošanu, ieteicams kopā ar informāciju par taupības pasākumiem.

Visām instalācijām un infrastruktūrai jābūt drošām ekspluatācijā un atbilstošām noteikumiem, kādus izvirza nacionālā likumdošana. Drošības apsvērumu dēļ jahtu ostu publiskajās zonās jānodrošina apgaismojums.

34. kritērijs

Jahtu ostā ir nodrošināta labierīcību pieejamība lietotājiem ar īpašām vajadzībām un kustību traucējumiem.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Pamata infrastruktūra piekļuves nodrošināšanai ietver:

- piekļuvi jahtu ostai un piestātnēm;
- atzīmētas autostāvvietas;
- piekļuvi sanitārajām labierīcībām.

Attiecībā uz iniciatīvām plašākai dažādu lietotāju grupu piekļuves nodrošināšanai apsverami šādi soļi:

- pieeja burāšanas aktivitātēm;
- piekļuve infrastruktūras un pakalpojumu objektiem jahtu ostā – veikaliem, restorāniem u.c.;
- aktivitāšu pieejamība un iekļaujoša vides izglītības aktivitāšu plānošana.

Visiem piekļuves nodrošināšanas elementiem (pieejām, rampām utt.) jāatbilst nacionālajā likumdošanā un standartos noteiktajām normām. Sanitārās labierīcības jāpiemēro lietošanai cilvēkiem ratiņkrēslos un ar citiem kustību traucējumiem.

35. *kritērijs*

Jahtu ostas informācijas stendā ir izvietota karte, kurā atzīmēti visi būtiskākie infrastruktūras elementi.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostas informācijas stendā jāizvieto teritorijas karte, kurā uzskatāmi ir parādīta būtiskāko infrastruktūras elementu atrašanās vieta.

Kā minimums, kartē jāiekļauj norāžu informācija par šādiem objektiem:

- bīstamo atkritumu nodošanas punkts un konteineri;
- atkritumu urnas un konteineri;
- dalīto atkritumu konteineri;
- tualešu tvertņu atsūknēšanas iekārtu atrašanās vieta vai norādes;
- bilžūdens atsūknēšanas iekārtu atrašanās vieta vai norādes;
- dzīvības glābšanas aprīkojuma un inventāra izvietojums;
- ugunsdzēsības aprīkojuma un inventāra izvietojums;
- pirmās palīdzības inventāra atrašanās vieta un pieejamības laiki;
- publiskais telefons (ja attiecināms);
- sanitāro labierīcību atrašanās vieta;
- degvielas uzpildes stacija (ja attiecināms);
- laivu remonta un mazgāšanas zonas (ja attiecināms);
- jahtu ostas birojs un/vai jahtkluba ēka;
- sanitārās labierīcības cilvēkiem ar kustību traucējumiem (ja attiecināms);

- autostāvvietas;
- tuvākā sabiedriskā transporta pietura (ja attiecināms);
- norāde “Jūs atrodaties šeit”;
- mērogs un orientējums.

Nepieciešamības gadījumā atkarībā no jahtu ostas lieluma un darbības specifikas kartē var izvietot arī informāciju par citiem objektiem (veikali, restorāni u.tml.). Ieteicams kartes noformēšanā izmantot atpazīstamas piktogrammas. Pamanāmā vietā kartē vai informācijas stendā jāizvieto arī kartogrāfiskās koordinātas.

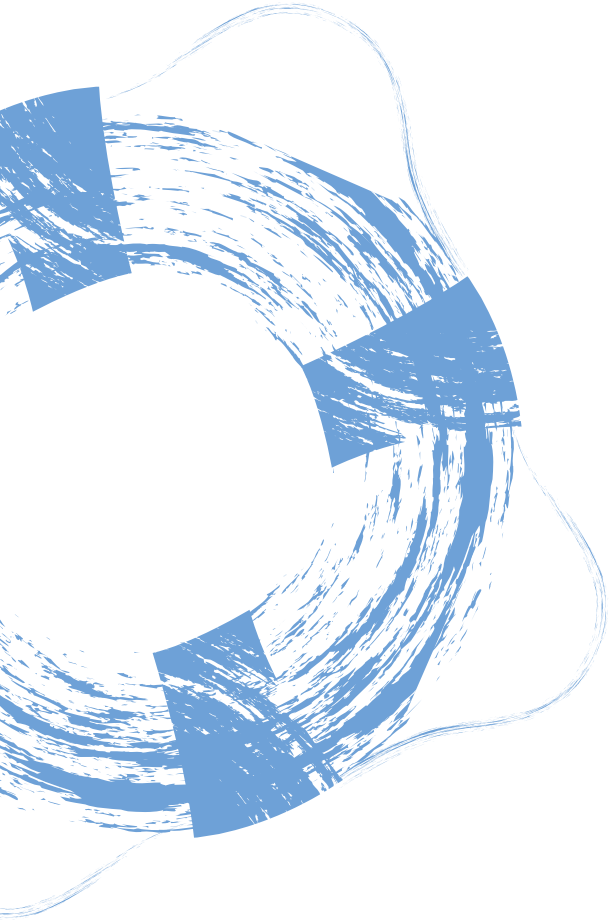

Ūdens kvalitāte

36. *kritērijs*

Ūdens jahtu ostas teritorijā ir tīrs.

Obligātais kritērijs / visi reģioni

Lai jahtu osta varētu nodrošināt atbilstību augstiem vides standartiem, ir būtiski, lai visa ostas teritorija, tai skaitā ūdens virsma, ir vizuāli tīra. Uz ūdens nedrīkst būt naftas produktu noplūžu vai piesārņojuma pazīmes, sadzīves vai kanalizācijas sistēmu atkritumi, kā arī cits identificējams piesārņojums un smakas.

Jāņem vērā, ka, piemēram, aļģes sadalīšanās stadijā un citi dabiskas izcelsmes procesi var radīt maldīgu iespaidu par piesārņotu jahtu ostas teritorijas ūdens virsmu. Lai izvairītos no pārpratumiem un konfliktiem ar apmeklētājiem, šādos gadījumos informācijas stendā ir ieteicams izvietot skaidrojošu informāciju.

Korporatīvā sociālā atbildība

37. *kritērijs*

Jahtu ostā ir apstiprināts korporatīvās sociālās atbildības vietējās politikas dokuments, iekļaujot cilvēktiesību, pretkorupcijas, darbinieku tiesību un vides izglītības jautājumus.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Jahtu ostas vadība ir izstrādājusi vietējo korporatīvās sociālās atbildības deklarāciju, kurā ir ietverti tās mērķi un uzdevumi ilgtspējīgas attīstības jomā, uzsverot ilgtspējīgu attīstību un sociālo atbildību kā vienas no uzņēmuma darba prioritātēm. Deklarācijas dokumentā ir iekļaujami un definēti vispārīgi jautājumi, kā rūpes par darbiniekiem un apkārtējo vidi, vispārējā korporatīvās sociālās atbildības platforma un tās ieviešanas procedūras, nodrošinot arī regulāru procesu pārraudzību un izvērtēšanu.

Tāpat arī korporatīvās sociālās atbildības iniciatīvu ietvaros ir izstrādājams rīcības plāns turpmākajiem trīs gadiem, iekļaujot tajā gan vides politikas plāna praktiskās rīcības, gan darbinieku iesaistes un izglītošanas iniciatīvas par vides un ilgtspējīgas attīstības jautājumiem.

Kopienu iesaiste un sadarbība

38. *kritērijs*

Jahtu osta īsteno vismaz divas kopienas iesaistes un sadarbības iniciatīvas.

Vadlīniju kritērijs / visi reģioni

Kopienu sadarbības un atbalsta iniciatīvas var būt ļoti dažādas atkarībā no jahtu ostas atrašanās vietas, darbības specifikas un vietējās situācijas.

Ir minami arī daži piemēri un paraugi sekmīgām iniciatīvām un pasākumiem.

> Atbalsta pasākumi vietējām kopienām, veidojot ilgtermiņa pozitīvu sadarbību (bezmaksas telpu atvēlēšana pasākumiem, bezmaksas pasākumi un aktivitātes vietējai sabiedrībai u.tml.).

- Atbalsts vietējai ekonomikai (vietējo piegādātāju izvēle, amatnieku izstrādājumi suvenīru veikalā u.tml.).
- Sadarbība ar vietējām sabiedriskajām organizācijām dabas un vides aizsardzības jomā, kā arī apmācību un izglītības vai kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā.
- Aktīva iesaiste labdarībā vai atbalsts vides aizsardzības pasākumiem.

Pielikumi

Pielikums A

Vides rīcības plānu sagatavošanas atbalsta materiāli

Zilā Karoga programmā darbojas ļoti dažādas jahtu ostas – gan pēc lieluma, gan darbības specifikas. Tādēļ arī šajā pielikumā ir aprakstīti vairāki alternatīvi izmantojami rīki jahtu ostu vides rīcību plānošanai un pārraudzīšanai (9.) kritērija ieviešanā. Atbilstoši jahtu ostas lielumam un darbības specifikai vides rīcību plānošana un pārraudzība ir organizējama, vai nu izmantojot tā saucamo "vides žurnālu" (piemērota daudzām mazām un vidējām jahtu ostām), vai arī ieviešot pilnvērtīgu vides pārvaldes sistēmu.

a) *"Vides žurnāla" sistēma*

Tā saucamajā "vides žurnāla" sistēmā jahtu ostas vides mērķi un praktiskās rīcības tiek apkopotas vienotā dokumentā. Jahtu ostas vadība izvēlas un prioritizē svarīgākos vides mērķus, iekļaujot tos dokumentā un, ja nepieciešams, konsultējoties ar nacionālo koordināciju. Šāda dokumentu sistēma nodrošina pārskatāmību par mērķu izpildi, kā arī nepārtrauktus uzlabojumus, atjaunojot vides rīcības plānu un tā ietvaros sasniedzamos mērķus un praktiskās rīcības katru gadu.

Zilā Karoga pieteikuma formā jāpievieno aktuālā vides žurnāla versija tekošajai sezonai un iepriekšējā gada plānu izpildes pārskats. Ir pieļaujama un saprotama plānu maiņa sezonas laikā, veicot par to atbilstošas atzīmes vides žurnālā.

Vides žurnāla mērķu paraugs

MĒRĶIS	APRAKSTS	PAPILDINFORMĀCIJA
1	**Elektroenerģija**	
1a	Spuldžu nomaiņa	Nomainīt spuldzes uz energoefektīvām
1b	Apgaismojuma uzlabošana	Automātisko slēdžu izvietošana
1c	Nolietoto elektroierīču nomaiņa	Ledusskapis, veļasmašīna, saldētava u.c.
1d	Saules kolektoru uzstādīšana	Saules enerģijas izmantošana ūdens uzsildīšanai
2	**Ūdens resursi**	
2a	Ūdens resursus taupoša aprīkojuma uzstādīšana (dušu uzgaļi, krāni u.tml.)	Mazāks ūdens resursu patēriņš
2b	Tualešu ūdens skalojamo tvertņu nomaiņa	Divu režīmu skalojamās tvertnes (3 un 6 litru ūdens patēriņš)
2c	Santehnikas apsekojums	Pārliecināties par tehnisko stāvokli un noplūžu neesamību
2d	Informācijas izvietošana par ūdens taupības pasākumiem	Informatīvo zīmju un norāžu uzstādīšana
2e	Aprīkojuma uzstādīšana kanalizācijas ūdeņu savākšanai no jahtām	
3	**Videi draudzīgu produktu iegāde un izmantošana**	
3a	Videi draudzīgu krāsu un remonta materiālu iegāde	
3b	Videi draudzīgu ikdienas lietojuma sadzīves ķīmijas līdzekļu iegāde	
4	**Atkritumi**	
4a	Pārstrādājamo atkritumu somu izgatavošana izmantošanai klientiem	Klientiem nododamu īsu izbraukumu laikā izmantojamu somu vai maisu sagatavošana atsevišķai pārstrādājamo atkritumu savākšanai
4b	Komposta kastes ierīkošana	

Vides žurnāla pārskata sadaļas paraugs

Jahtu osta:	Centra osta
Atbildīgais darbinieks:	Jānis Bērziņš
Gads:	2022

Aktivitāte	*Datums*	*Mērķis*	*Apraksts*	*Iesaistītie*	*Dokumentācija*
Mērķis	15-01-04	1a	Visu spuldžu nomaiņa uz energoefektīvām	Jānis Bērziņš Pēteris Burātājs	
Mērķis	15-01-04	2a	Ūdens resursus taupoša aprīkojuma uzstādīšana (dušu uzgaļi, krāni u.tml.)	Jānis Bērziņš Pēteris Burātājs	
Rīcība	15-05-04	1a	Nomainītas spuldzes iekštelpās. Āra apgaismojuma maiņa notiks sezonas laikā.	Jānis Bērziņš	Rēķinu kopijas, fotodokumentācija
Rīcība	30-05-04	2a	Nomainīti dušu uzgaļi un krāni, pievienoti aeratori atsevišķiem krāniem.	Jānis Bērziņš	Rēķinu kopijas, fotodokumentācija
Rīcība	25-06-04	1a	Āra apgaismojums nomainīts	Jānis Bērziņš	Rēķinu kopijas, fotodokumentācija
Sasniegtie mērķi	01-12-04	1a 2a	Izpildīts Izpildīts		

Piezīmes

Paredzams, ka šajā sezonā jau redzēsim rezultātus un ietaupītus ūdens resursus.

b) Vides pārvaldes sistēma

Ja jahtu osta kritērija ieviešanu nodrošina ar pilnvērtīgas vides pārvaldes sistēmas ieviešanu, tā var izvēlēties starp oficiālajām (ISO14001 vai EMAS) sertifikācijas sistēmām vai savas sistēmas izveidi.

Vides pārvaldes sistēmas ieviešanas cikla paraugs

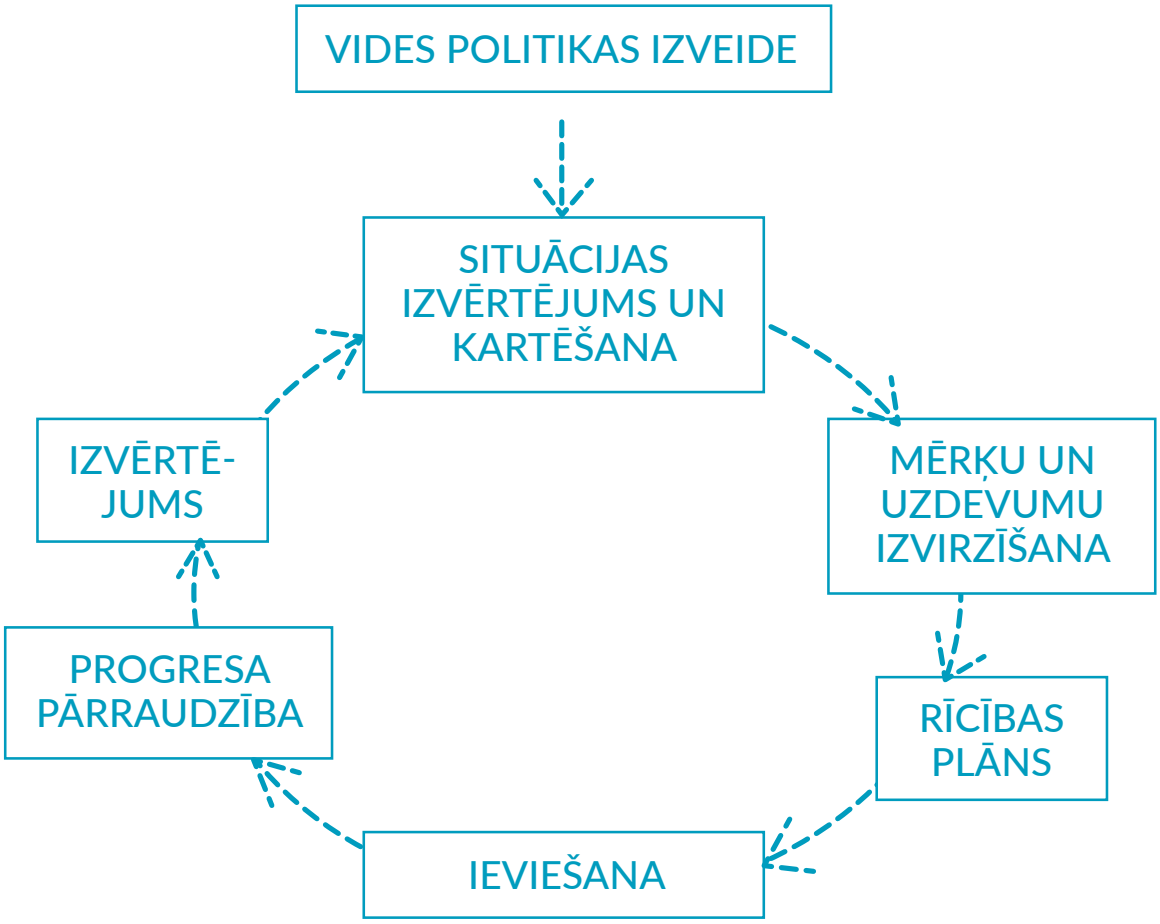

JAHTU OSTAS VIDES POLITIKA ir pamata dokuments par apzinātajām vides ietekmēm un risinājumiem situācijas uzlabošanai. Tas ir būtisks solis, lai kopējās iniciatīvās varētu iesaistīt visus jahtu ostas darbībā iesaistītos – darbiniekus, piegādātājus, klientus u.c. Vides politikas dokuments veido ietvaru turpmākiem soļiem un rīcībām jahtu ostai, ņemot vērā vietējo situāciju un prioritizējot tēmas. Lai gan konkrēts formāts vides politikas dokumentam nav noteikts, tomēr ir būtiski iekļaut tajā svarīgākās vides tēmas (ūdens resursi, energoresursi, atkritumi, drošības un veselības aspekti, videi draudzīgu produktu izmantošana).

SITUĀCIJAS IZVĒRTĒJUMS UN KARTĒŠANA ir svarīgs izejas punkts turpmākā darba un vides iniciatīvu koordinēšanā un organizēšanā. Tā ietvaros metodiski tiek apzināta reālā situācija un jahtu ostas aktuālās vides ietekmes (iekļaujot ietekmes no viesu jahtām). Jo situācijas izvērtējums ir detalizētāks, jo vieglāk būs plānot un īstenot nākamās rīcības.

MĒRĶI UN UZDEVUMI. Kad ir noslēgusies informācijas apkopošana un situācijas apzināšana par galvenajām jahtu ostas vides ietekmēm, ir iespējams sākt plānot rīcības un risinājumus situācijas uzlabošanai. Balstoties apkopotajā informācijā un datos, jahtu osta var gan izstrādāt veicamās darbības, gan tās prioritizēt, ņemot vērā iespējas un vietējo situāciju, kā arī izvirzot pārbaudāmus mērķus un uzdevumus.

RĪCĪBAS PLĀNS ir nākamais loģiskais solis situācijā, kad iepriekšējie ir pabeigti. Rīcības plāns parasti tiek izstrādāts viena gada ietvaram vai kādam citam laikā terminētam ciklam, kas nav pārāk garš, lai būtu iespējams nodrošināt regulāru pārraudzību un izvērtēšanu, kā arī iestrādāt korekcijas un izmaiņas. Rīcības plānā kā būtiskas sadaļas ir iekļaujamas:

- efekta izvērtējums (Kāds ir gaidāmais rezultāts no plānotajām rīcībām?);
- ekonomiskā ietekme un izmaksas/ieguvumi (Kādas ir konkrēto rīcību īstenošanas izmaksas? Kādi ietaupījumi rodas no rīcību īstenošanas? Kādi ir pieejamie finanšu avoti pasākumu īstenošanai?);
- ietekme uz vides apziņu un uzvedību (Kāda ir rīcību ietekme un sasaiste ar vides apziņu un iesaistīto (klientu, darbinieku, pakalpojumu sniedzēju) izpratni, uzvedību un vides apziņu?);
- drošība un veselība (Vai pasākumu īstenošana uzlabo situāciju arī šajā jomā?).

Rīcības plānā iestrādājams arī laika grafiks pasākumu īstenošanai.

IEVIEŠANAS PROCESS, protams, ir būtiskākā pārvaldes sistēmas daļa – svarīgi, lai ieviešanas aktivitātēs būtu iesaistīti un par tām informēti visi jahtu ostas ikdienas darbos iesaistītie, kā arī pakalpojumu sniedzēji un klienti. Jāņem vērā, ka aktivitāšu sekmīga īstenošana bieži vien attiecas arī uz uzvedības un paradumu maiņu.

PROGRESA PĀRRAUDZĪBAS UN IZVĒRTĒJUMA etapos jānodrošina regulāra informācijas atjaunošana par progresu mērķu un uzdevumu izpildē, pārliecinoties, vai izvirzītie mērķi un uzdevumi ir sasniegti, kā arī apzinot un konstatējot nobīdes no sākotnējā plāna un dokumentējot izmaiņas.
Kas attiecas uz progresa izvērtējumu, tas jāveic ne retāk kā reizi gadā, atjaunojot arī pamata dokumentus.

PROCESA NEPĀRTRAUKTĪBA. Pēc pirmā vides pārvaldes sistēmas cikla noslēgšanās, ņemot vērā sasniegtos rezultātus un panāktos uzlabojumus, process sākas no jauna – atjaunojot izvērtējumu, mērķus un uzdevumus, kā arī aktualizējot plānotās rīcības panāktā progresa kontekstā.

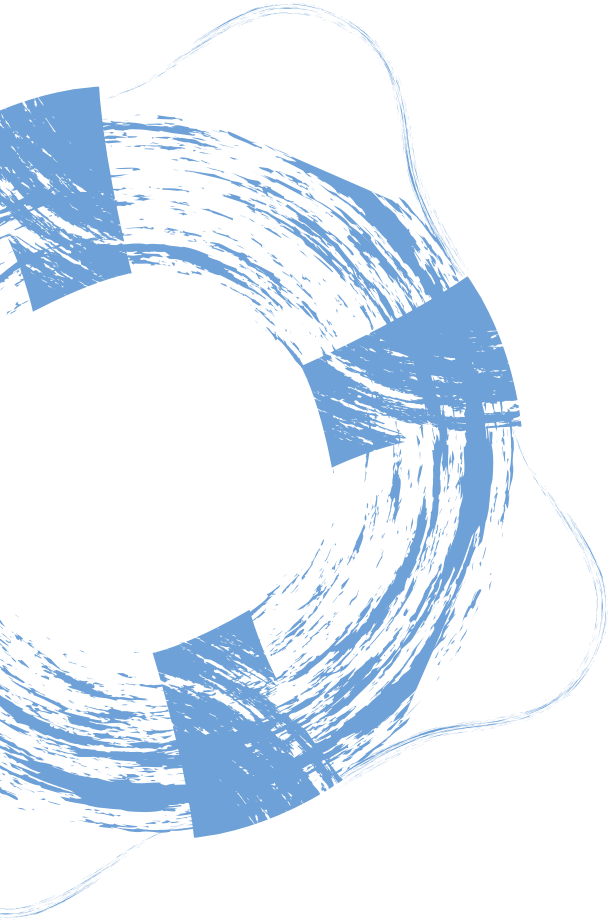

Pielikums B

ZILĀ KAROGA PROGRAMMA

Šai jahtu ostai ir piešķirts Zilais karogs. Tā ir vides kvalitātes zīme, kas tiek piešķirta jahtu ostām, kas iegulda papildu darbu piekrastes un jūras vides aizsardzībā, kā arī informācijas sniegšanā par vides jautājumiem. Lai iegūtu Zilā Karoga sertifikātu, jahtu ostas apsaimniekotājam ir jāizpilda virkne stingru kritēriju vides izglītības un informācijas, vides pārvaldes, kā arī drošības, infrastruktūras un ūdens kvalitātes jomās.

Fakti par Zilā Karoga programmu

Zilo karogu piešķir neatkarīga starptautiska sabiedriskā vides organizācija – *FEE International (Foundation for Environmental Education)*, ko Latvijā pārstāv nodibinājums Vides izglītības fonds.

Zilā karoga balva tiek piešķirta peldvietām, jahtu ostām, kā arī tūrisma kuģu operatoriem. Zilā Karoga kritēriji jahtu ostām aptver piecas būtiskākās jomas:

- vides izglītību un informāciju,
- vides pārvaldi un apsaimniekošanu,
- drošību un pakalpojumu kvalitāti,
- ūdens kvalitāti,
- kopienu iesaisti un korporatīvo sociālo atbildību.

Programmas kritēriji un prasības tiek pastāvīgi pārskatīti un stiprināti, nodrošinot apsaimniekošanas un vides aizsardzības pasākumu un uzlabojumu nepārtrauktību. Zilā Karoga sertifikāts un karogs tiek izsniegts uz vienu sezonu, un tas ir spēkā tikai, ja jahtu osta nodrošina pilnvērtīgu atbilstību kritērijiem sezonas laikā. Katru gadu Zilā Karoga jahtu ostās norisinās neatkarīgu institūciju veiktas kvalitātes kontroles.

Ar savu uzvedību un attieksmi Jūs varat palīdzēt Zilā Karoga programmai centienos aizsargāt piekrastes vides un dabas vērtības.

- Iepazīstieties un rūpīgi ievērojiet jahtu ostas uzvedības kodeksu.
- Izmantojiet videi draudzīgus materiālus un līdzekļus (krāsas, ķīmiskos līdzekļus u.c.).
- Ziņojiet par piesārņojuma situācijām vai pamanītajiem vides apdraudējumiem.
- Taupīgi lietojiet dabas resursus – ūdeni, degvielu, elektroenerģiju.
- Iedrošiniet arī citus burātājus un kuģotājus rūpēties par apkārtējo vidi.